

Eri yritysmuotojen suosio Mistä jakauma juontaa juurensa?

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden ja matkailun ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö AMK
Kevät 2017
Lotta Laurell

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden ja matkailun ala

LAURELL, LOTTA:

Eri yritysmuotojen suosio
Mistä jakauma juontaa juurensa?

Liiketalouden opinnäytetyö, 64 sivua, 6 liitesivua

Kevät 2017

TIIVISTELMÄ

Eri yritysmuotojen lukumääriä kuvaavat tilastot osoittavat, että osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinonharjoittaja ovat Suomessa selkeästi suosituimpia yritysmuotoja kuin kommandiittiyhtiö ja avoin yhtiö. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää kvantitatiivisin menetelmin, mitkä tekijät ovat merkittävimpiä yritysmuotoa valitessa ja näiden tekijöiden kautta löytää vastauksia siihen, miksi osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinonharjoittaja ovat kommandiittiyhtiötä ja avointa yhtiötä käytetympiä yritysmuotoja.

Yritysmuodon valinta on monien eri tekijöiden summa. Valintaan vaikuttavat perustamistoimet, hallintotekijät, varojenjakoa sekä yrityksen ja yrittäjän verotus. Joissain tilanteissa toimintamuutosmahdollisuudet ja lopettamistoimet voivat myös vaikuttaa siihen, mihin yritysmuotoon aloittava yrittäjä päätyy. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsiteltiin näitä tekijöitä osakeyhtiön, yksityisen elinkeinonharjoittajan, kommandiittiyhtiön ja avoimen yhtiön kohdalla sekä vertailtiin, mitä eroavaisuuksia yritysmuodoissa on yritysmuodon valintaan vaikuttavien tekijöiden suhteen.

Tutkimusongelmia selvitettiin tekemällä verkkokysely tutkittavia yritysmuotoja edustaville yrittäjille. Yrittäjiä pyydettiin arvioimaan teoriaosuudessa käsiteltyjen tekijöiden vaikutusta heidän yritysmuotovalintaansa. Kyselyssä selvitettiin muutamalla kysymyksellä myös yrittäjien tyytyväisyyttä yritysmuotovalintaansa, pääasiallisia valintaperusteita ja ajatuksia siitä, mitä yritysmuotoa he eivät valitsisi.

Kyselyn tuloksista käy ilmi, että päätöksentekomalli, yrittäjän vastuu yrityksen velvoitteista ja sitoumuksista sekä vaihtoehdot varojenjaossa ovat kyselyyn vastanneiden mukaan merkittävimmät yritysmuodon valintaan vaikuttavat tekijät. Tarkastelemalla vastauksia yritysmuodoittain huomattiin, että eri yritysmuotojen käsitykset eri tekijöiden merkittävydestä ovat joiltain osin yhteneviä, mutta joidenkin tekijöiden suhteen eroavat toisistaan. Tästä pääteltiin, että joku yksittäinen tekijä voi loppujen lopuksi ratkaista sen, päätyykö yrittäjä valitsemaan yritysmuodokseen esimerkiksi osakeyhtiön vai kommandiittiyhtiön.

Asiasanat: yritysmuodot, yritysmuodon valinta, osakeyhtiö, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, yksityinen elinkeinonharjoittaja, yritysverotus, elinkeinotoiminta

Lahti University of Applied Sciences Ltd
Degree Programme in Business Studies

LAURELL, LOTTA: Popularity of different forms of business
Where does distribution stem from?

Bachelor's Thesis in Business Studies, 64 pages, 6 pages of appendices

Spring 2017

ABSTRACT

The statistics from the different legal forms of business indicate that a limited liability company and a sole trader are more popular than a general partnership and a limited partnership. The thesis explores via quantitative methods the facts that have the biggest influence on the choice of form of business. In addition, it aims to answer this question: Why are limited liability companies and sole traders more popular than general partnerships and limited partnerships?

Many different factors affect the choice of form of business; at least establishment measures, administrative factors, withdrawal of assets and profit distribution and taxation. Also, the possibility of operational changes and ending measures can affect the choice of form of business. The theoretical background of the thesis deals with these facts and compares the qualities of the different forms of business.

Answers to the research problems were attained by a questionnaire, which was sent to entrepreneurs from a limited liability company, a general or limited partnership and a sole trader. Entrepreneurs were asked to estimate, how much the facts were presented in the theoretical background influenced their choice of business form. The questionnaire included also questions about the entrepreneurs' satisfaction in their choice of business form, what grounds were their choices made on, and which business forms they would not choose.

The study results show that the decision-making form, entrepreneur's responsibility and alternatives in distributing assets were the most significant factors considered when an entrepreneur chooses the form of business. Different forms of business had their own opinions on significance of facts, but some facts were agreed on. Thus, a single fact can affect an entrepreneur on whether s/he chooses, for example, a limited liability company instead of a limited partnership.

Keywords: form of business, the choice of form of business, limited liability company, general partnership, limited partnership, private entrepreneur, taxation, business activity

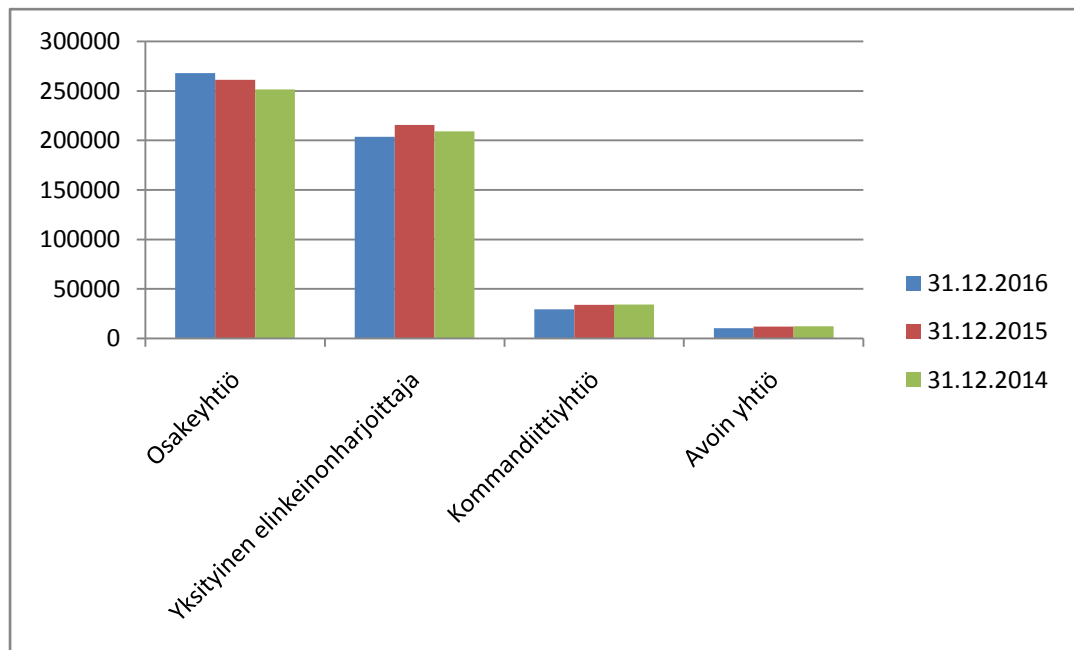
SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Aihealue ja rajaus	1
1.2	Tutkimuskysymykset ja -menetelmät	3
1.3	Tutkimuksen rakenne	4
2	YRITYKSEN PERUSTAMINEN	5
2.1	Yritykset Suomessa	5
2.2	Perustajien lukumäärä ja perustamistoimenpiteet	7
2.3	Perustamiskustannukset	9
2.4	Vastuu ja alkupääoma	10
3	HALLINTO	11
3.1	Toimielimet ja päätöksenteko	11
3.2	Toimitusjohtajan valitseminen	15
4	VEROTUS JA VAROJENJAKO	16
4.1	Voiton verotus	16
4.2	Varojenjako	20
4.3	Tappioiden käyttö	23
5	TOIMINTAMUUTOKSET	25
5.1	Yritysmuodon muutos	25
5.2	Toiminnan lopettaminen	27
6	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TULOKSET	29
6.1	Tausta	29
6.2	Käytettävä kyselymenetelmä ja sen soveltaminen tutkimuksessa	30
6.3	Kyselyn toteuttaminen; kyselylomake ja sen validiteetti	31
6.4	Tutkimustulokset	34
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	51
8	YHTEENVETO	57
	LÄHTEET	59
	LIITTEET	65

1 JOHDANTO

1.1 Aihealue ja rajaus

Suomen Tilastokeskuksen sekä Patentti- ja Rekisterihallituksen ylläpitämät tilastot Suomen yrityksistä osoittavat selvästi, että tietyt yritysten oikeudelliset muodot ovat suosituimpia kuin toiset. Yrityksiä rekisteröitiin vuonna 2016 enemmän kuin vuonna 2015 ja joidenkin yritysmuotojen määrä kasvoi jälleen huomattavasti enemmän kuin toisten (PRH 2017 a).

KUVIO 1. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä 31.12.2014–31.12.2016

Tällä tutkimuksella pyritään selvittämään, miksi tietyt yritysmuodot ovat toisia suosituimpia ja millä tekijöillä on eniten merkitystä yrittäjien valitessa elinkeinotoiminnalleen oikeudellista muotoa. Tutkittavat yritysmuodot rajataan neljään tunnetuimpaan ja suosituimpaan yrityksen oikeudelliseen muotoon, jotka voidaan perustaa mitä tahansa liiketoimintaa varten. Nämä yritysmuodot ovat: avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinonharjoittaja. Suosituimpien yritysmuotojen kärkeen kuuluisi näiden lisäksi myös asunto-osakeyhtiö ja osuuskunta. Asunto-osakeyhtiö rajataan tutkimuksen ulkopuolelle, sillä asunto-osakeyhtiömuotoinen yhtiö ei voi harjoittaa mitä tahansa liiketoimintaa.

Asunto-osaakeyhtiön perustamisedellytyksenä on yhtiöjärjestyksessä määrätty tarkoitus omistaa ja hallita rakennuksen osaa tai rakennusta, jonka lattiapinta-alasta yli puolet on määrätty osakkeenomistajien hallitsemiksi asuinhuoneistoiksi (Asunto-osaakeyhtiölaki 22.12.2009/1599, 1. luvun 2 §). Osuuskunnat rajataan tutkimuksen ulkopuolelle, sillä niiden lukumäärä on tutkimuksen toteuttamisvaiheessa vielä suhteellisen vähäinen, 4 315 kappaletta (PRH 2017 a). Lisäksi ne eroavat tutkittavista yritysmuodoista siten, että niiden toiminnalla voi olla muitakin tarkoituksia kuin harjoittaa kannattavaa liiketoimintaa. Ne voivat esimerkiksi tähdätä toiminnallaan jonkin yhteiskunnallisen tavoitteen toteutumiseen. Osuuskuntaa markkinoidaan yhteisöllisenä, joustavana ja arvomaailmaltaan pehmeänä yritysmuotona, mikä erottaa sen tutkittavista yritysmuodoista ikään kuin omaan sarjaansa. (Osuustoimintakeskus 2017.)

Teoriaosuudessa yhtiömuotojen esittely ja erittely on rajattu tutkijan harkinnan mukaan yhtiömuotojen oleellisimpiin piirteisiin – yhtäläisyyksiin ja eroavaisuuksiin – perustamisen, hallinnoinnin, vastuiden, varojenjaon, verotuksen ja yritystoiminnan lopettamisen suhteen.

Eri yritysmuotoja ja yritysmuodon valintaperusteita ovat aiemmin tutkineet muun muassa Anna-Mari Korttila ja Johanna Nevalainen vuonna 2010 opinnäytetyössään ”Toiminimi, henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. Yritysmuodon valintaan vaikuttavat tekijät”. Pääasiallisena tarkoituksenaan Korttilalla ja Nevalaisella oli työssään luoda aloittavalle yrittäjälle opas yritysmuodon valintaan, mutta he myös nimesivät tutkimuksessaan yleisesti yrityksen oikeudellisen muodon valintaan vaikuttavia tekijöitä. Vuonna 2014 myös Ilona Salo on pohtinut opinnäytetyössään ”Aloittavan pk-yrityksen yhtiömuodon valinta” eri yritysmuotojen ominaisuuksia ja vero- sekä yhtiöoikeuden asiantuntijoita haastatteleamalla kartoittanut, kuinka eri yritysmuodot käyttäytyvät tosielämässä ja mitä seikkoja yrittäjät pohtivat yritystä perustaessaan. Salonkin työn tarkoituksena on ollut tarjota aloittavalle yritykselle tietoa yritysmuodon valinnan tueksi. Yritysmuotojen ominaisuuksia käsitellään useissa muissakin opinnäytetöissä esimerkiksi yritysmuodon muuttamisen tiimoilta.

Tämä tutkimus eroaa aiemmista siten, että tietoa yritysmuotojen valinnasta kerätään yrittäjiltä itseltään ja sitä kautta pyritään selvittämään, miksi yritysmuotojen suosioissa on niin suuria eroja. Toisten yritysmuotojen määrän kasvaessa entisestään ja toisten edelleen huetessa lienee ajankoh- taista ja perusteltua tutkia ja analysoida tarkemmin, mistä johtuen jakauma on muodostunut juuri sellaiseksi kuin se nykyisellään on ja mitkä tekijät vaikuttavat siihen merkittävimmin.

1.2 Tutkimuskysymykset ja -menetelmät

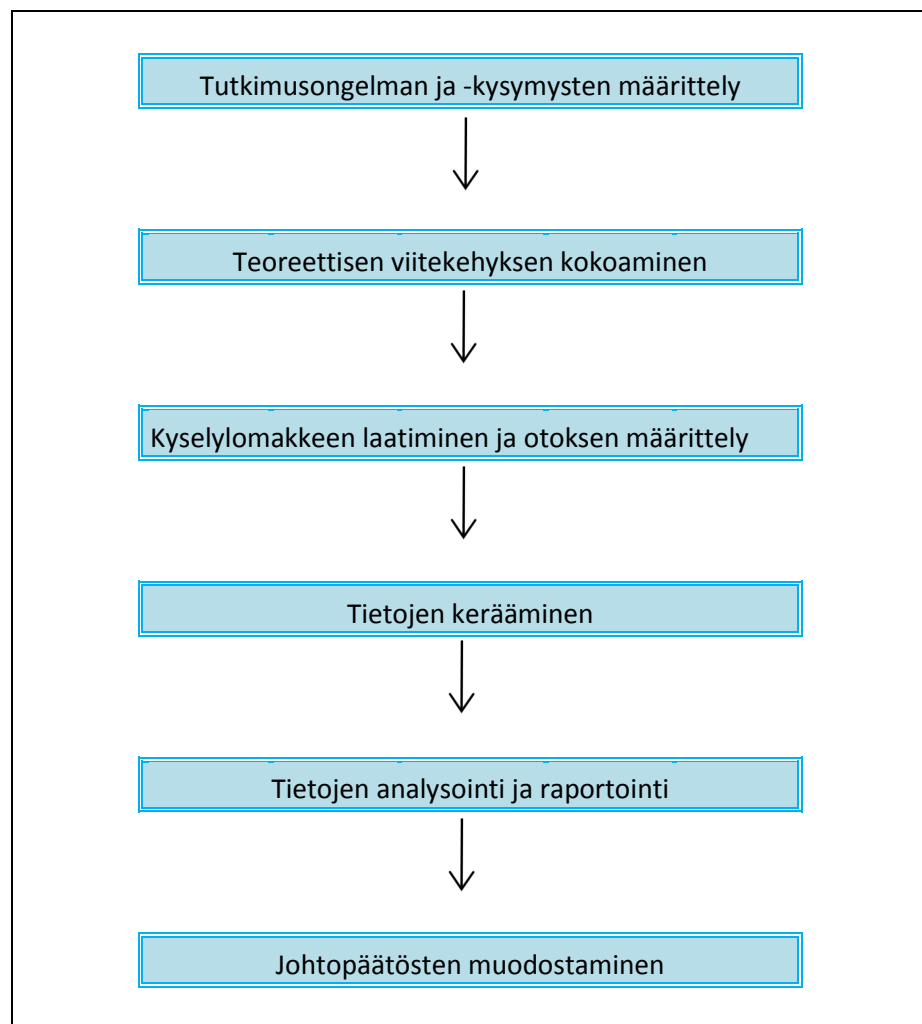
Tutkimusongelmana on selvittää, mistä johtuen jakauma nimettyjen yhtiö- muotojen välillä on sellainen kuin kuvio 1. osoittaa. Koska tähän voivat vaikuttaa hyvin monet eri tekijät, pyritään tutkimusongelmaa selvittämään etsimällä vastaukset tutkimuskysymyksiin. Päättämuskysymykset ovat seuraavat: Mitkä tekijät ovat merkittävimpiä yritysmuotoa valittaessa? Miksi osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinonharjoittaja ovat kommandiittiyhtiötä ja avointa yhtiötä käytetympiä yritysmuotoja?

Tutkimus on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Kvantitatiivisen inter- netkyselyn koettiin olevan paras tapa kerätä tutkimusongelmien selvittämi- seen tarvittavaa tietoa mahdollisimman paljon lyhyessä ajassa. Toisaalta menetelmävalinta on perusteltavissa myös sillä, että aiemmin aiheesta tehdyt opinnäytetyötutkimukset ovat olleet kvalitatiivisia ja vaihtamalla tutkimusmenetelmää voidaan saada aihepiiristä uudenlaista tietoa.

Aineistonkeruu tapahtuu sekä perehtymällä kirjalliseen materiaaliin että verkkokyselyn avulla. Tutkimuksen tärkeänä vaikuttimena on toiminut myös jo olemassa oleva tilastotieto. Kirjallinen materiaali koostuu kirjalli- suudesta, laeista, internetlähteistä ja e-kirjoista. Kyselyyn valitaan satun- naisotannalla tutkittavien yritysmuotojen edustajia, joiden vastauksista pyritään teoriaan reflektoiden löytämään ratkaisuja tutkimuskysymyksiin. Aineistonkeruu aloitettiin kirjalliseen materiaaliin perehtymällä, jotta tutki- muksen toteuttaja saisi riittävät tiedot tarkoituksenmukaisen kyselyn luo- miseksi.

1.3 Tutkimuksen rakenne

Aluksi tutkimuksessa esitellään tieto- ja tilastoperusta, josta käy ilmi Suomen yrittäjyyden nykytila, lähihistoria sekä ennen kaikkea jakauma eri yritysmuotojen välillä, josta koko tutkimus juontaa juurensa. Tämän jälkeen käsitellään tutkimukseen valittujen yritysmuotojen perustamiseen, hallintaan, verotukseen, varojenjakaon, toimintamuutoksiin ja lopettamiseen liittyvät perustiedot sekä vertaillaan niiden erityispiirteitä. Teoreettisen viitekehyksen jälkeen kuvataan tutkimuksen empiirisen osuuden toteutus ja esitellään kyselyiden pohjalta saadut tulokset. Tätä kautta päästään analysoimaan tuloksia ja tekemään johtopäätöksiä niin, että myös tutkimusongelmaan saadaan ratkaisu. Työn luotettavuuden ja laadun arviointi sekä yhteenveto ovat tutkimuksen viimeinen osa-alue.

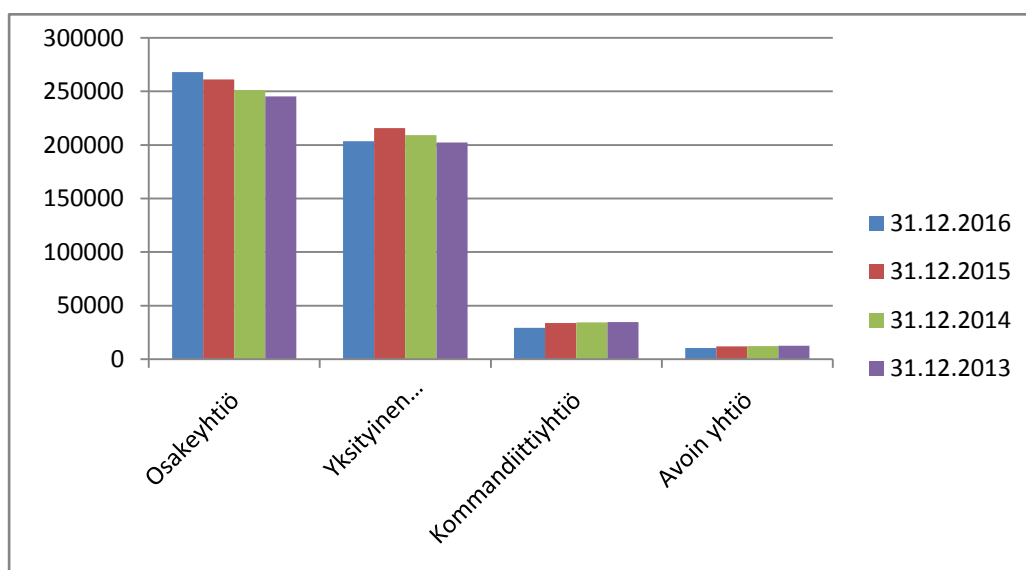
KUVIO 2. Tutkimuksen rakenne

2 YRITYKSEN PERUSTAMINEN

Yrityksen elinkaari alkaa perustamisesta, joka on tulevan toiminnan kannalta kriittinen vaihe. Perustamisvaiheessa tehdään alkavan toiminnan kannalta tärkeitä päätökset, paitsi yritysmuodon valinta myös ratkaisu sijoitettavan alkupääoman määrästä ja siitä, kenen kanssa yritys perustetaan. Eri yritysmuodot eroavat toisistaan jo perustamistoimenpiteidenkin puolesta, kuten kaikissa myöhemmissä yrityksen elinkaaren vaiheissa.

2.1 Yritykset Suomessa

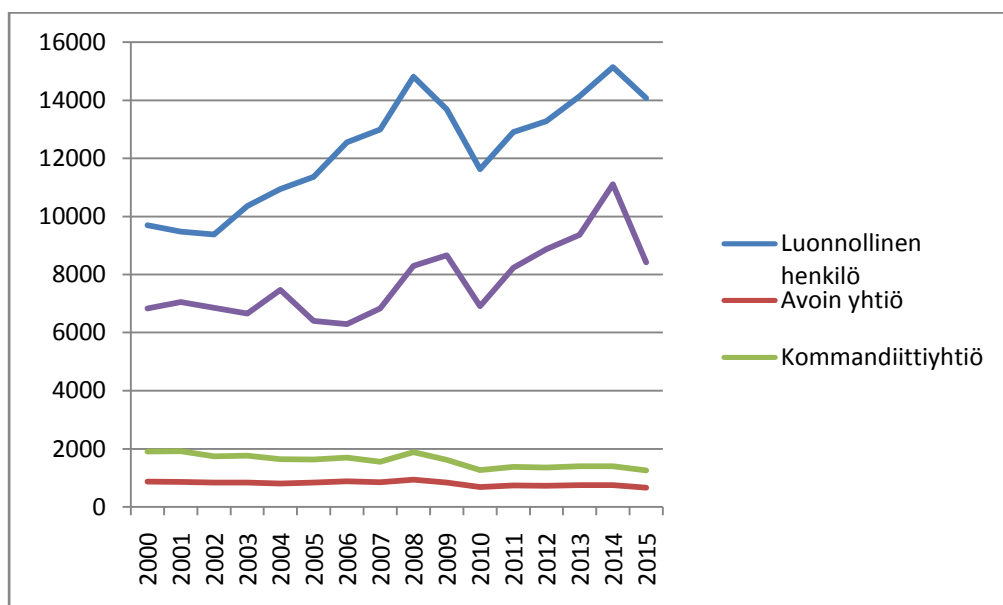
Vuoden 2016 lopussa Suomessa oli 605 981 Kaupparekisteriin merkittyä yritystä: 268 093 osakeyhtiötä, 203 562 yksityistä elinkeinonharjoittajaa, 29 361 kommandiittiyhtiötä, 10 470 avointa yhtiötä sekä 94 495 muita yhtiömuotoja edustavia yrityksiä, joita ei tässä ole tarpeen eritellä (PRH 2017a). Uusia yrityksiä rekisteröitiin 30 756, joka on 2007 kappaletta vähemmän kuin vuonna 2015. Näistä uusista rekisteröidyistä 14 527 oli yksityisiä elinkeinonharjoittajia ja 13 584 osakeyhtiöitä. Uusia kommandiittiyhtiöitä rekisteröitiin maltillisemmin, 610 kappaletta, samoin avoimia yhtiöitä, joita rekisteröitiin yhteensä 509 kappaletta. Uusien kommandiittiyhtiöiden määrä laski 9,4 prosenttia vuodesta 2015 ja avoimien yhtiöiden 7,5 prosenttia. Osakeyhtiöiden rekisteröintimäärä nousi 7,6 prosenttia ja yksityisten elinkeinonharjoittajien 6,3 prosenttia. (PRH 2017b.)

KUVIO 3. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä 31.12.2013–31.12.2016

Kaupparekisteriin merkittyjen yritysten kiistatonta kärkeä pitävät kuvion 3 osoittamalla tavalla osakeyhtiöt ja yksityiset elinkeinonharjoittajat ja näin on tilanne ollut jo ainakin vuodesta 2013 asti (PRH 2017a).

Kommandiittiyhtiöt ja avoimet yhtiöt eivät pysty kilpailemaan suosiossa osakeyhtiön ja toiminimen kanssa, sillä kuilu näiden yritysmuotoparien välillä on niin suuri. Helposti voisi tulla ajatelleeksi, että avoimien yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden vähäinen lukumäärä selittyy lopettaneiden yritysten tilastoilla. Näin ei kuitenkaan ole. Koko 2000-luvun ajan liikkeen- ja ammatinharjoittajat, luonnolliset henkilöt ovat hallinneet yritysten lopettamistilastoja ja lopettamistilastoissa luonnollisten henkilöiden vanavedessä on seurannut osakeyhtiö. (STAT 2016a.)

KUVIO 4. Lopettaneiden yritysten lukumäärät oikeudellisen muodon mukaan 2000-luvulla. Tilastokeskuksen lopettamistilastoja ja PRH:n yritystilastoja ei voida vertailla keskenään, sillä PRH:n tilastoissa näkyvät kaikki yritykset ja Tilastokeskuksen tilastoissa vain yritykset, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna, ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä, joiden tase ylittää 170 000 euroa tai liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan, joka on 11 196 euroa vuonna 2015. (Renvall 2017)

Sekä yrityskentän perustamis- että lopettamislukemat yhdessä eri yritysmuotojen kokonaismäärien kanssa näyttävät kiistattomasti, että toiminimi- ja osakeyhtiövolyymi on aivan omaa luokkaansa. Syitä siihen, miksi suosit eri yritysmuotojen välillä vaihtelevat niin suuresti, ei voitane tilastoista itsestään lukea. Luvut pakottavat etsimään syitä jostain muualta, esimerkiksi eri yritysmuotojen perustamisedellytyksistä, hallinnollisesta taakasta, verotuksesta tai muista vastaavista tekijöistä, joihin jäljempänä tarkemmin perehdymme.

2.2 Perustajien lukumäärä ja perustamistoimenpiteet

Yrityksen perustamisvaiheessa eri yhtiömuodot eroavat toisistaan perustamisasiakirjojen, perustamiskustannusten ja alkupääoman tarpeen suhteen. Yritykseen tulevien omistajien lukumäärä ja vastuun jakautuminen vaikuttavat myös oikeudellisen muodon valintaan.

Yksityinen elinkeinonharjoittaja toimii omissa nimissään joko yksin tai puolisonsa kanssa. Jos yritystä on perustamassa useampi kuin yksi henkilö, ei yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiminen tule kyseeseen. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017 a.) Elinkeinolaki mahdollistaa itsenäisen elinkeinonharjoittamisen ilman rekisteröitymistä, mikäli elinkeinoa ei harjoiteta kiinteästä toimipaikasta, eikä sen harjoittamiseen käytetä muita apulaisia kuin aviopuolisoa tai alaikäisiä lapsia (Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 27.9.1919/199 1 luvun 5 §). Jos elinkeinonharjoittaja harjoittaa luvanvaraista elinkeinoa tai harjoittaa toimintaa pysyvästä toimipaikasta tai pitää palveluksessaan muita kuin puolisoa tai alaikäisiä lapsia, on hänen tehtävä kaupparekisteriin perustamisilmoitus ja rekisteröidyttävä yksityiseksi elinkeinonharjoittajaksi. Elinkeinonharjoittajaksi rekisteröityminen eli toiminimen perustaminen tapahtuu patentti- ja rekisterihallituksen y3-lomakkeella ja siihen liitettävällä henkilötietolomakkeella. (PRH 2017 c.)

Osakeyhtiön voi yksityisen elinkeinonharjoittajan tavoin perustaa yksi henkilö, mutta myös useamman osakkaan ottaminen yhtiöön on mahdollista. Osakeyhtiötyyppejä on kaksi: julkinen ja yksityinen. (Hynninen & Raatikainen 2012, 4. luku.) Julkinen osakeyhtiö eroaa yksityisestä siten, että sen

osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Useimmiten perustettavat yhtiöt ovat yksityisiä osakeyhtiöitä, joita jäljempänäkin käsittelemme. Julkinen osakeyhtiö on kuitenkin yhtä lailla mahdollista perustaa, vaikka vain sukulaistenkin kesken. (Immonen & Nuolimaa 2017, 7-10.)

Osakeyhtiön perustamista voidaan ajatella nelivaiheisena prosessina, jonka vaiheet ovat perustamissopimuksen laatiminen, osakkeiden merkitseminen, osakkeiden maksaminen ja yhtiön rekisteröinti kaupparekisteriin (Villa ym. 2014, 2.4 luku). Henkilöt, jotka tulevat yhtiön osakkaiksi, laativat ja allekirjoittavat kirjallisen perustamissopimuksen, jossa mainitaan sopimuksen päivämäärä, osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet, osakkeiden merkintähinta, osakkeiden maksuaika sekä yhtiön hallituksen jäsenet. Lisäksi sopimukseen on liitettävä tai sisällytettävä yhtiöjärjestys, johon tulee sisältyä tiedot yhtiön toiminimestä ja –alasta sekä kotipaikasta. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 2 luvun 2 §.) Perustamissopimuksen kirjallisen muotovaatimuksen tai sen sisältöön liittyvien osakeyhtiölain pakottavien säännösten noudattamatta jättäminen estävät yhtiön rekisteröimisen (Villa ym. 2014, 2.4 luku). Perustamissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen yhtiö tulee kolmen kuukauden kuluessa ilmoittaa kaupparekisteriin eli rekisteröidä. Tästä aikataulusta myöhästynyttä ilmoitusta ei hyväksytä, eikä yhtiötä synny. (PRH 2016 a.) Jos rekisteriviranomainen muusta syystä evää rekisteröinnin, myös silloin perustaminen raukeaa ja tällöin hallituksen jäsenet yhdessä toimitusjohtajan kanssa vastaavat siitä, että osakkeista maksettu summa palautuu osakkeenomistajille (Villa ym. 2014, 2.4 luku).

Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö ovat henkilöyhtiöitä, joissa on aina oltava useampi kuin yksi perustaja. Ne voidaan perustaa kahden tai useamman ihmisen tai oikeushenkilön (yhteisön tai säätiön) toimesta. Henkilöyhtiöissä elinkeinotoimintaa harjoitetaan yhtiösopimuksen perusteella yhteisen taloudellisen tarkoituksen saavuttamiseksi. Avoimessa yhtiössä yhtiösopimus allekirjoitetaan yhtiömiesten kesken ja kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksen allekirjoittavat vastuunalaiset yhtiömiehet. (Hynninen & Raatikainen 2012, 4. luku.)

Laki määrittelee yhtiösopimuksen vähimmäissisällöksi yhtiön toiminimen, kotipaikan, toimialan ja yhtiömiehet (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 29.4.1988/389 1 luvun 4 §). Perustamisvaiheessa yhtiömiehet sopivat yhtiöpanoksista, jonka he suorittavat yhtiölle (AKL 2:6 §). Yhtiöpanoksille ei ole laissa määriteltä vähimmäismäärää.

Ennen vuotta 2016 henkilöyhtiö syntyi jo pelkän sopimuksen perusteella ja sopimus saattoi olla kirjallinen, suullinen tai hiljainen. Tämä aiheutti ongelmia yhtiön syntymisen ja osapuolten sopimuksen sisällön osalta, minkä seurauksena lakia avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä päivitettiin tältä osin. (Villa & Ossa 2017, 19.) Nykyään molemmat yhtiömuodot syntyvät yhtiösopimuksen kirjoittamisella ja rekisteröimällä yhtiö kaupparekisteriin kolmen kuukauden kuluessa yhtiösopimuksen allekirjoittamisesta. Rekisteröimättömille, ennen vuotta 2016 perustetuille yhtiöille on asetettu siirtymäaika: rekisteröimätön yhtiö on ilmoitettava kaupparekisteriin kahden vuoden kuluessa vuoden 2016 alusta lukien. Ellei rekisteröintiä tehdä, yhtiö purkautuu. (PRH 2016 b.) Nykylainsäädännön mukaan henkilöyhtiön perustaminen raukeaa aina, jos rekisteröintiä ei suoriteta ajallaan tai se evätään muusta syystä. Perustamisen rautessa toimitusjohtaja ja avoimen yhtiön yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiössä vastuunalainen yhtiömies vastaavat yhtiöpanosten palauttamisesta yhtiömiehille. (PRH 2016 b.)

2.3 Perustamiskustannukset

Yksityisen elinkeinonharjoittajan rekisteröitymisilmoituksen käsittelymaksu on 110 euroa ja se tulee maksaa ennen lomakkeiden PRH:een lähettämistä niin, että kuitin maksusta saa liitettyä perustamisilmoituksen mukaan. Perustamisilmoitus on 1.3.2017 alkaen mahdollista tehdä myös sähköisesti ytj.fi-sivustolla, jolloin perustamisilmoituksen hinta on vain 75 euroa. (PRH 2017 c.)

Osakeyhtiö tekee perustamisilmoituksen, joko sähköisesti ytj.fi-palvelussa tai paperisena. Sähköisen perustamisilmoituksen käsittelymaksu on 330 euroa ja paperisen 380 euroa. Perustaminen ilmoitetaan kaupparekisteriin Y1-lomakkeella ja sen liitelomakkeilla, joita ovat liitelomake 1 ja henkilötie-

tolomake. Lisäksi ilmoitukseen liitetään osakeyhtiön alkuperäinen perustamissopimus, jäljennös yhtiöjärjestyksestä, kuitti ilmoituksen käsittelymaksun suorittamisesta ja selvitys osakkeiden maksamisesta. (PRH 2016 a.)

Henkilöyhtiöt rekisteröidään lähettämällä y2-lomake, henkilötietolomake, yhtiösopimus ja kuitti käsittelymaksun maksusta patentti- ja rekisterihallitukseen. Käsittelymaksu kumman tahansa henkilöyhtiön rekisteröintitoimenpiteestä on 240 euroa. (PRH 2016 b.)

2.4 Vastuu ja alkupääoma

Yksityinen elinkeinonharjoittaja vastaa koko henkilökohtaisella omaisuudellaan yrityksen velvoitteista ja riski niistä on yksin hänen. Yksityisen elinkeinonharjoittajan ei tarvitse sijoittaa toimintaan lainkaan alkupääomaa. (Työ- ja Elinkeinoministeriö 2017 a.) Yksityisen elinkeinonharjoittajan tavoin henkilöyhtiöiden vastuunalaisilla yhtiömiehillä on vastuu yhtiön velvoitteista niiden täyteen määrään asti. Avoimessa yhtiössä yhtiömiehillä on lähtökohtaisesti yhtäläiset oikeudet ja yhtä suuri vastuu, mikä käytännön tasolla merkitsee juuri sitä, että he vastaavat yhtiön velvoitteista yhdessä kuin omasta velastaan (AKL 1:1§). Yhtiömiehiltä ei välttämättä tarvita rahallista panosta, vaan yhtiömiehet voivat sopia panokseksi työpanoksensa (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017 a). Kommandiittiyhtiössä vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat yhtiön veloista myös yksityisomaisuudellaan. Äänettömän yhtiömiehen vastuu rajoittuu sen sijaan hänen yhtiöön sijoittamaansa yhtiöpanoksen määrään. Vastuunalaiset yhtiömiehet voivat antaa toimintaan joko työ-, tavara- tai rahapanoksen, mutta äänettömän yhtiömiehen panos on oltava aina rahamääräinen. (Suomen Yrittäjät 2016 a.) Osakeyhtiössä yrittäjän vastuu on rajoitetuin, sillä osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö ja osakkeenomistajat vastaavat rahallisesti yhtiöstä vain osakkeista maksamallaan summalla. Pienimmillään tämä voi tarkoittaa yksityisessä osakeyhtiössä vähimmäisosakepääoman määrää, 2 500 euroa (OYL 1:2 §).

3 HALLINTO

Yrityksen hallinto on käsitteenä laaja. Se sisältää ainakin töiden johtamisen, oikeustoimien tekemisen yhtiön lukuun ja omaisuuden hallinnoinnin (Ossa ym. 2017, 9. luku). Yrityksen perustamisen jälkeen, kun yritys alkaa harjoittaa toimialansa mukaista elinkeinotoimintaa, tulee erilaisten sopimusten ja päätösten tekemisestä arkipäivää. Päätäntävalta ja nimenkirjoitusoikeus jakautuvat kussakin yritysmuodoissa omalla tavallaan ja on mahdollista, että joidenkin yrittäjien yritysmuodon valintaan vaikuttaa myös se, kuinka raskas yritysmuoto on hallinnollisesti ja miten päätöksenteko hoituu.

3.1 Toimielimet ja päätöksenteko

Kevyin hallinnollinen taakka voitaneen ajatella olevan yksityisillä elinkeinonharjoittajilla, sillä he pystyvät tekemään itsenäisesti kaikki sopimukset ja sitoumuksensa omalla nimellään, eikä päätöksentekoa tarvitse dokumentoida (Suomen Yrittäjät 2014). Toiminimi on siis käytännössä yhtä kuin yrittäjä itse. Sillä ei ole erillisiä hallintoelimiä, jotka toteuttaisivat hallintoa ja päätöksentekoa. Yrittäjä hoitaa kaiken päätöksenteon itse ja edustaa itsenäisesti toiminimeään. (Ilmoniemi, Järvensivu, Kyläkallio, Parantainen & Siikavuo 2009, 66.)

Henkilöyhtiöissä oikeushenkilöllisyys ja –toimikelpoisuus perustuvat avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä säädettyyn lakiin. Avoimen yhtiön yhtiömiehet voivat kukin hoitaa yhtiön asioita. Yhtiösopimuksessa voidaan kuitenkin määritellä toimenpiteitä, joihin vaaditaan useamman kuin yhden yhtiömiehen suostumus, jolloin tällainen täytyy olla. (AKL 2:2 §.) Yhtiösopimuksella voidaan luoda henkilöyhtiöön erilaisia hallintomalleja, koska hallinnointia koskevat henkilöyhtiölain säännökset ovat pitkälti tahdonvaltaisia. Halutessaan yhtiömiehet voivat siis esimerkiksi luoda osakeyhtiön hallintoa muistuttavia elimiä ja määritellä päätöksenteon niin, että hallintoelimet voivat tehdä vain enemmistöpäätöksiä.

Ainoat hallinnointisäännökset, joihin ei yhtiösopimuksellakaan voi puuttua, ovat yhtiömiehen oikeudet moittia tilinpäätöstä ja tutustua kirjanpitoon. (Villa ym. 2014, 2.3 luku.) Kaikki vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat henkilöyhtiöissä yhtiön velvoitteista niiden täyteen määrään (AKL 1:1 §), minkä vuoksi on tärkeää, että yhtiömiesten kesken vallitsee luottamus. Epäselvien tilanteiden varalle yhtiömiehellä on kieltä-oikeus, jonka nojalla hän voi kieltää toista yhtiömiestä tekemästä jotakin yksittäistä toimenpidettä, jota hän ei halua tehtävän (AKL 2:3 §).

Kommandiittiyhtiössä äänettömän yhtiömiehen vastuu rajoittuu hänen sijoittamansa äänettömän yhtiömiehen panoksen määrään, toisin kuin vastuunalaisilla yhtiömiehillä, jotka vastaavat yhtiön velasta kuin omastaan (AKL 1:1 §). Kun äänettömällä yhtiömiehellä ei ole vastuuta, ei hänellä ole myöskään kieltä-oikeutta tai oikeutta yhtiön asioiden hoitamiseen, ilman erillistä valtuutusta. Vastuunalaiset yhtiömiehet voivat hoitaa yhtiön asioita yksin. (AKL 7:5 §.)

Koska henkilöyhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet voivat itsenäisesti tehdä hallinnollisia toimia, eikä sitä varten ole erillisiä toimielimiä, eivät merkittävätkään hallintotoimet vaadi usein muodollista pöytäkirjojen tekoa. Näin ollen henkilöyhtiön hallinto hoituu melko yksinkertaisesti, eikä se useinkaan aiheuta lisäkustannuksia. (Villa ym. 2014, 2.3 luku.)

Osakeyhtiössä päätösvalta on osakkeenomistajilla ja he käyttävät sitä yhtiökokouksissa. Yksimielisiä päätöksiä voidaan tehdä ilman yhtiökokousta, mutta nekin on kirjattava ylös ja allekirjoitettava vähintään kahden osakkaan toimesta. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017 b.) Osakeyhtiön ylin päättävä toimielin on yhtiökokous. Se päättää asioista, jotka osakeyhtiölain nojalla sille kuuluvat, esimerkiksi voiton käyttämisestä tilikauden päättymisen jälkeen. (Hannula, Kari & Mäki 2014, 89.) Yhtiökokous koostuu läsnä olevista tai muuten laillisesti edustetuista osakkeenomistajista. Pääsääntöisesti osakas voi osallistua yhtiökokoukseen, kun hänen nimensä on merkitty osakeyhtiölain mukaiseen osakasluetteloon tai hän on esittänyt selvityksen saannostaan. (Villa ym. 2014, 2.4 luku.) Yhtiökokouksessa ei voida päättää muista kuin kokouskutsussa mainituista asioista. Kokous-

kutsu on toimitettava osakkaille aikaisintaan kaksi kuukautta ennen kokouksen järjestämistä ja viimeistään viikkoa ennen yhtiökokousta (OYL 5:19 §). Tämä mahdollistaa sen, että osakkaat voivat valmistautua nimettyjen asioiden käsittelemiseen ja heillä on riittävästi tietoa kokouksen asiasisällöstä, kun he tekevät ratkaisunsa siitä, osallistuvatko kokoukseen. (Hannula, Kari & Mäki 2014, 89.) Kokouskutsun sisältömääritykset on kirjoitettu osakeyhtiölakiin.

Osakeyhtiössä on lain nojalla pidettävä vuosittain varsinainen yhtiökokous. Se on pidettävä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tilikauden päättymisestä. Kokouksessa vahvistetaan yhtiön tilinpäätös, päätetään voitonjaosta, valitaan hallituksen jäsenet ja tilintarkastaja (jollei yhtiöjärjestyksestä muuta johdu) ja käsitellään mahdolliset muut asiat, jotka on yhtiöjärjestyksessä määritetty. Varsinaisen yhtiökokouksen lisäksi pidetään ylimääräisiä yhtiökokouksia, jos osakkeenomistajat tai tilintarkastaja sitä vaativat tai jos hallitus katsoo sen aiheelliseksi. Myös sellaisesta asiasta, josta yhtiöjärjestyksessä on määrätty yhtiökokouksenpitopakko, on pidettävä ylimääräinen yhtiökokous. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017 b.)

Yhtiökokousten kokousasiakirjoihin liittyy nähtävilläpitovelvoite. Päätösehdotukset on pidettävä ennen kokousta viikon verran osakkaiden nähtävänä. Jos kokouksessa käsitellään tilinpäätöstä, on tilinpäätös, toiminta- ja tilintarkastuskertomus myös pidettävä esillä viikon ajan. Yhtiökokouksen pöytäkirja on puolestaan asetettava näytille osakkeenomistajille, esimerkiksi yrityksen verkkosivuilla, viimeistään kahden viikon kuluttua siitä, kun kokous on pidetty. (OYL 5:21–23 §.)

Henkilöyhtiöistä poiketen osakeyhtiössä on oltava myös yhtiökokouksen valitsema 1-5-jäseninen hallitus, joka huolehtii yhtiön hallinnon ja toiminnan asianmukaisuudesta ja valvoo sitä. Lisäksi se on vastuussa varainhoidon valvonnan ja kirjanpidon asianmukaisesta järjestämisestä (OYL 6:2 §). Käytännössä hallituksella on yleisvastuu toiminnan organisoinnista ja kaikki sellaiset asiat, joita ei ole määrätty yhtiön muiden toimielinten tehtäväksi, kuuluvat hallitukselle (Hannula ym. 2014, 16).

Yksityisessä osakeyhtiössä yhtiökokous valitsee yleensä hallituksen jäsenet toistaiseksi voimassa olevalle toimikaudelle. Jäseniä valitaan osakeyhtiölain olettamasäännöksen mukaan yhdestä viiteen tai muu yhtiöjärjestyksen edellyttämä määrä. Hallitukseen voidaan valita vain täysi-ikäisiä, täysivaltaisia, luonnollisia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa. (Villa ym. 2014, 2.4 luku.)

Hallitus kokoontuu, kun puheenjohtaja katsoo kokoontumisen tarpeelliseksi ja kutsuu hallituksen koolle. Hallitus voi kokouksissaan tehdä päätöksiä ollessaan päätösvaltainen, eli silloin, kun paikalla on yli puolet sen jäsenistä - tai enemmän yhtiöjärjestyksen niin määrätessä (OYL 6:3 §). Yksinkertaisen enemmistön päätös tulee hallituksen kokouksen päätökseksi, ellei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty muuta, esimerkiksi että päätöksenteko tapahtuu tietyllä määräenemmistöllä (Villa ym. 2014, 2.4 luku). Kuten yhtiökokouksista, hallituksen kokouksistakin on laadittava pöytäkirja. Kokouspöytäkirjan allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja ja lisäksi yksi hallituksen jäsen, jos jäseniä on useita. Pöytäkirjat kuuluu numeroida juoksevasti ja säilyttää luotettavassa paikassa, luotettavalla tavalla. (OYL 6:6 §.)

Laissa käsitellään osakeyhtiön hallinnointitapaa, mutta sen lisäksi yhtiössä on suotavaa varmistua hyvän hallintotavan mukaisista periaatteista ja noudattaa corporate governancea. (Villa ym. 2014, 2.4 luku.) Suomessa toimiva Arvopaperimarkkinayhdistys on kehittänyt yleisesti käytetyn hallinnointikoodin suomalaisille listayhtiöille ja Keskuskauppakamari on luonut listaamattomille yhtiöille asialuettelon niiden hallinnoinnin kehittämiseksi ja hyvän hallintotavan noudattamiseksi. Asialuettelo on vapaaehtoinen apuväline, joka käsittelee muutamia osakeyhtiön hallintoon liittyviä keskeisiä kysymyksiä ja antaa tapauksiin toimintasuosituksensa. (Keskuskauppakamari 2016.)

3.2 Toimitusjohtajan valitseminen

Osakeyhtiössä ja henkilöyhtiöissä voidaan valita toimitusjohtaja hoitamaan yhtiön edustaminen ja juoksevat hallinnolliset tehtävät. Henkilöyhtiöissä toimitusjohtajan valitseminen ei kuitenkaan ole niin tyypillistä kuin osakeyhtiössä, koska vastuunalaisen yhtiömiehen nimittäminen toimitusjohtajaksi ei lisää hänen hallinnoimisoikeuttaan, eikä toisaalta myöskään saa kaventaa sitä. Ulkopuolisen nimittäminen puolestaan on vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtaisen vastuun takia harvinaista tai jopa riskialtista (Villa ym. 2014, 2.3 luku). Kun henkilöyhtiön osakkaina on oikeushenkilöitä, voi toimitusjohtajan valitseminen tulla paremmin kyseeseen. Toimitusjohtajaksi valitaan tällöin luonnollinen henkilö, joka voi hoitaa henkilöyhtiön hallintoa päivittäin sujuvammin kuin yhtiömiehet. Jos henkilöyhtiöön valitaan toimitusjohtaja, sen tekevät vastuunalaiset yhtiömiehet ja kaikkien vastuunalaisten yhtiömiesten on hyväksyttävä nimitys, ellei yhtiösopimuksessa ole toisin määrätty. (Villa ym. 2017, 9. luku.)

Osakeyhtiössä toimitusjohtajavalinnan ja erottamisen tekee hallitus, eikä hallitus voi siirtää valintaoikeuttaan osakeyhtiön muulle toimielimelle (Hannula ym. 2014, 34). Toimitusjohtaja vastaa juoksevan hallinnon hoitamisen lisäksi varainhoidosta sekä kirjanpidon lainmukaisuudesta. (Hannula ym. 2014, 34.) Hallituksen alaisena toimielimenä osakeyhtiön toimitusjohtajan on noudatettava hallituksen antamia ohjeita ja hänellä on velvollisuus antaa hallitukselle tiedot, jotka ovat hallituksen tehtävien hoitamiseksi tarpeen (Koski 2016, 6.luku).

4 VEROTUS JA VAROJENJAKO

Yritysmuotojen väliltä alkaa löytyä viimeistään silloin merkityksellisiä eroavaisuuksia, kun puhutaan verotuksesta ja varojenjaosta. On selvää, että yrittäjää kiinnostaa jo perustamisvaiheessa, kuinka hän saa rahaa ulos yrityksestään ja toisaalta myös se, kuinka yrityksen tulosta verotetaan.

Yhteinen lähtökohta kunkin yritysmuodon kohdalla on se, että liike- ja ammattitoiminnan tulon verottamiseen sovelletaan Elinkeinoverolakia. Joissain tapauksissa, erityisesti osakeyhtiöiden kohdalla, on kuitenkin mahdollista, että myös Tuloverolaki tai Maatilatalouden tuloverolaki tulevat sovellettavaksi. Jos yritys esimerkiksi harjoittaa varsinaiseen elinkeinotoimintaansa liittymätöntä vuokraustoimintaa, niin tuotot verotetaan tuloverolain mukaan. (Ossa 2017, 27–32.)

4.1 Voiton verotus

Yksityisellä elinkeinonharjoittajalla elinkeinotoiminta on yksi hänen tulolähteistään. Hänen toiminimensä ei siis muodosta omaa oikeus- tai verosubjektiaan, joka olisi itsenäisesti verovelvollinen. Avoimessa yhtiössä ja kommandiittiyhtiössä yhtiöt toimivat yhtä lailla vain laskentasubjekteina, joiden kautta elinkeinotoiminnan tulo jaetaan yhtiömiesten verotettavaksi tuloksi. Osakeyhtiö on näistä yritysmuodoista ainoa, joka itsenäisenä verosubjektina joutuu tilittämään valtiolle voitostaan 20 prosentin yhteisöveron ja tuloksen ylittäessä 50 000 euron rajan myös Yle-veron. (Ossa 2017, 34, 41, 50.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan ja elinkeinoyhtymien (mm. avoin ja kommandiittiyhtiö) elinkeinotoiminnan tulo jaetaan pääomatuloon ja ansiotuloon. Pääomatulo-osuuden laskentaperusteena käytetään elinkeinotoiminnan edellisvuoden varojen ja velkojen erotusta lisättynä 30 prosentilla verovuoden päätöstä edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksetuista ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Yksityisen elinkeinonharjoittajan varallisuudeksi ei lueta lähdeverolaissa tarkoitettuja talletuksia ja joukkovelkakirjalainoja, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että useimmissa tapauksissa

ainakin pankkitili vähennetään varallisuudesta. (Ossa 2017, 34–39.) Pääomatulon laskenta on havainnollistettu kuviossa 5.

Pääomatulo-osuuden laskentaperusteen pohjalta yrittäjä saa valita kunkin verovuoden osalta, haluaako hän elinkeinotoimintansa tulosta 0, 10 vai 20 prosenttia pääomatuloksi. Se osuus tulosta, jota ei veroteta pääomatulona 30 prosentin pääomatuloverolla, jää ansiotuloksi. Nettovarallisuuden puuttuessa tai sen ollessa negatiivinen, on koko tulo ansiotuloa. Elinkeinotoiminnasta syntyvän ansiotulon verotus toimitetaan normaalin progressiivisen veroasteikon mukaan, kuten kenen tahansa työntekijän palkkatulot. (Tomperi 2014, 30–35.)

Malli		
Tmi		
Tilinpäätöksen 31.12.2016 tuloksen tulonjako.		
Tulos	74000	euroa.
Elinkeinotoiminnan varat	50000	tieto tilinpäätöksestä 2015
– Velat	– 14000	tieto tilinpäätöksestä 2015
+ 30 % maksetuista palkoista	4500	tieto tilinpäätöksestä 2016
Pääomatulo-osuuden peruste	40500	
Valitaan pääomatuloksi		
0 % /	10 % /	<input type="text" value="20 %"/>
Pääomatuloa	8100	
Ansiotuloa	65900	

KUVIO 5. Toiminimen tulon jakautuminen ansio- ja pääomatuloksi

Kun yksityinen elinkeinonharjoittaja ja hänen puolisonsa harjoittavat yhdessä elinkeinotoimintaa, jaetaan yritystulon ansiotulo-osuus heidän työpanostensa mukaisessa suhteessa heidän verotettavaksi tulokseen. Ellei muuta selvitystä työpanoksista, puolisoiden ammattitaidosta tai osapuolten työn vastuullisuudesta ja merkittävydestä esitetä, katsotaan puolisoiden työpanosten olevan yhtä suuret. Pääomatulo-osuuksien jakaminen yrittäjäpuolisoiden kesken tapahtuu sen perusteella, miten suuri osuus heillä on toiminnan nettovarallisuudesta. Varojen tulisi kohdistua sille puolisolalle, joka todellisuudessa yritysvarallisuuteen sisältyvät varat omistaa ja velkojen sille, joka niistä vastaa. Näiden asioiden selvittäminen on kuitenkin työ-

lästä, joten usein pääomatulo-osuus päädytään jakamaan tasan puolisoiden kesken, koska jakosuhteella on harvoin merkitystä puolisoilta perittävään pääomatuloveron yhteismäärään. (Ossa 2017, 35–36.)

Elinkeinoyhtymien, avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön tuloksen jakautuminen osakkaiden verotettavaksi tuloksi noudattaa samaa perusideologiaa kuin yksityisen elinkeinonharjoittajan tapauksessa. Tulo jakautuu vastuunalaisille yhtiömiehille verotettavaksi yhtiösopimuksen tai muun heidän ilmoittamansa jakoperusteen mukaan. Pääomatulo- ja ansiotulo-osuus lasketaan elinkeinotoiminnan nettovarallisuuden mukaan niin, että 20 prosenttia nettovarallisuudesta on pääomatuloa ja loppu ansiotuloa. Toisin kuin yksityisen elinkeinonharjoittajan nettovarallisuutta laskettaessa elinkeinoyhtymissä pankkitili luetaan mukaan nettovarallisuuteen ja pääomatuloprosentti on automaattisesti 20, eikä valinnainen 0, 10 ja 20 prosentin välillä. Myös elinkeinoyhtymässä nettovarallisuuteen lisätään 30 prosenttia maksetuista palkoista. (Ossa 2017, 41–45.) Esimerkki elinkeinoyhtymän tulon jakautumisesta kommandiittiyhtiössä on esitetty kuviossa 6 ja avoimessa yhtiössä kuviossa 7.

Malli Ky			
Tilinpäätöksen 31.12.2016 tuloksen tulonjako.			
Tulos	74000	euroa.	
Jako-osuudet			
Vastuunalainen yhtiömies Leila ja äänetön yhtiömies Laila			
Äänettömän voitto-osuus 20 % 1500 euron panoksesta.			
Elinkeinotoiminnan varat	45000		tieto tilinpäätöksestä 2015
– elinkeinotoiminnan velat	– 500		tieto tilinpäätöksestä 2015
+ 30 % maksetuista palkoista	0		tieto tilinpäätöksestä 2016
Jakoperuste-nettovarallisuus	44500		
Pääomatuloa	20 %	8900	
Leilalle		8600	
Lailalle		300	
Ansiotuloa		65100	
Leilalle		65100	

KUVIO 6. Esimerkki kommandiittiyhtiön tulon jakautumisesta yhtiömiehille.

Kommandiittiyhtiön äänetön yhtiömies saa hänen panoksensa mukaisen voitto-osuuden (useimmiten määrätty prosentti panoksesta), joka on pääomatuloa, ellei voitto-osuuden määrä ylitä 20 prosenttia hänen nettovarallisuusosuudestaan. Sen ylittävältä osalta voitto-osuus on ansiotuloa. Äänettömän yhtiömiehen ollessa osakeyhtiö, on voitto-osuus yhteisöverokannan mukaan verotettavaa tuloa. (Ossa 2017, 47.)

Malli Ay			
Tilinpäätöksen 31.12.2016 tuloksen tulojako.			
Tulos		74000	euroa.
Jako-osuudet			
Yhtiömies Erkki 40 % ja yhtiömies Eerikki 60 %			
Elinkeinotoiminnan varat		54500	tieto tilinpäätöksestä 2015
– elinkeinotoiminnan velat		– 14000	tieto tilinpäätöksestä 2015
+ 30 % maksetuista palkoista		0	tieto tilinpäätöksestä 2016
Jakoperuste-nettovarallisuus		40500	
Pääomatuloa	20 %	8100	
Erkille	40 %	3240	
Eerikille	60 %	4860	
Ansiotuloa loput		65900	
Erkille	40 %	26360	
Eerikille	60 %	39540	

KUVIO 7. Esimerkki avoimen yhtiön tulon jakautumisesta yhtiömiehille.

Vuodesta 2017 alkaen sekä elinkeinoyhtymien että yksityisten elinkeinonharjoittajien tuloverotusta huojennetaan viiden prosentin suuruisella yrittäjävähennyksellä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vähennyksestä hyödytään 31.12.2016 jälkeen päättyvillä tilikausilla, esimerkiksi jo 31.1.2017 päättyvä toiminimen tilikausi oikeuttaa yrittäjän saamaan tilikautensa tuloksesta yrittäjävähennyksen. Yrittäjävähennys tehdään elinkeinotoiminnan veronalaisesta tulosta, josta on vähennetty edellisten vuosien tappiot. Vähennys tehdään vain silloin, kun tulo verotetaan luonnollisen henkilön tai kuolinpesän tulona ja se ei vaikuta elinkeinotoiminnan tappion määrään. (Tuloverolaki 30.12.1992/1535 3. osan 1.luvun 30 a §.)

Yrittäjävähennyksen tarkoituksena on tasoittaa eri yhtiömuotojen verotusta. Se juontaa juurensa siitä, että yhteisövero laski reilusti vuonna 2014, mutta samaan aikaan kun yhteisöveroa laskettiin 24,5 prosentista 20 prosenttiin, ei elinkeinonharjoittajille ja henkilöyhtiöille tarjottu vastaavaa kädenojennusta elinkeinotulon verotukseen. Pk-yrityksistä noin puolet on henkilöyhtiöitä tai elinkeinonharjoittajia, mikä varmasti edesauttoi yrittäjävähennyksen voimaantuloa. Vähennys helpottaa käytännössä noin kahdella prosentilla elinkeinonharjoittaja- ja henkilöyhtiöyrittäjien verotusta. (Suomen Yrittäjät 2016 b.)

Osakeyhtiö on, kuten edempänä mainittiin, itsenäinen verosubjekti, jolloin se poikkeaa yksityisen elinkeinonharjoittajan ja elinkeinoyhtymien tuloverotuskäytännöistä täysin. Osakeyhtiö tilittää verotettavasta EVL-tulostaan yhteisöveroprosentin mukaisen veron, joka on vuodesta 2014 lähtien ollut tasan 20 prosenttia. (Ossa 2017, 50.) Lisäksi osakeyhtiöt, joiden verotettava tulos ylittää 50 000 euroa, ovat olleet vuodesta 2013 lähtien velvollisia maksamaan Yle-veroa. Yle-vero on alarajan, 50 000 euron kohdalla 140 euroa ja sen ylittävältä osalta 0,35 prosenttia. (Verohallinto 2013.)

Malli Oy		
Tilinpäätöksen 31.12.2016 tuloksen verotus.		
Tulos	74000	euroa.
Verotettava tulos	74000	
Yhteisövero	20 %	14800
Yle-vero 140 +	0,35 %	224 <i>(0,35 % 50 000 ylittävältä osalta)</i>
Verot yhteensä	15024	

KUVIO 8. Osakeyhtiön tuloksen verotus.

4.2 Varojenjako

Verotukseen liittyy oleellisesti se, kuinka yrittäjä saa verotetut elinkeinotoiminnan tuotot yrityksestä itselleen käyttöön.

Yksityinen elinkeinonharjoittaja ja henkilöyhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet voivat tehdä verovapaita yksityisnostoja yritystensä kassasta tai

pankkitililtä, sillä he maksavat verot vuosittain yritystensä tuloksista, kuten edellä on kuvattu. Rahallisten yksityisottojen lisäksi he voivat ottaa omaan käyttöönsä yrityksen vaihto- tai käyttöomaisuutta, joka on niin ikään heille verovapaata. Välillinen veroseuraamus esimerkiksi käyttöomaisuuden siir-
rosta yksityisomaisuuteen syntyy kuitenkin siten, jos hyödykkeen hankin-
tameno tai sitä alhaisempi käypä arvo, josta hyödyke siirretään yksityis-
käyttöön, ylittää tasearvon. Tällöin luovutushinnan ja tasearvon erotus rea-
lisoituu elinkeinotoiminnan tuloksi, josta yrittäjä joutuu maksamaan verot.
(Ossa 2017, 36–37.)

Osakeyhtiöissä varojenjako on säännellympää kuin yksityisen elinkeinon-
harjoittajan ja henkilöyhtiöiden. Erona edellisiin osakeyhtiön varojenjako
aiheuttaa aina osakkaalle veroseuraamuksia. Tyypillisimmät varojenjako-
tavat ovat voiton jakaminen osinkona ja varojen jakaminen sijoitetun va-
paan oman pääoman rahastosta. Lisäksi osakeyhtiön osakkaalle voidaan
maksaa palkkaa ja kulukorvauksia, mikä on myös hyvin tyypillistä. Pal-
kanmaksu osakkaille on myös henkilöyhtiöissä mahdollista, mutta selvästi
harvinaisempi käytäntö kuin osakeyhtiössä (Ossa 2017, 44).

Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen sekä osakepääoman
alentaminen ovat niin ikään osakeyhtiölain tunnustamia varojenjaketapoja,
mutta luonteeltaan sellaisia, ettei niitä tehdä vuosittain tai käytetä ainoana
varojenjakokeinona. Osakeyhtiön purkamistilanteessa tapahtuva varojen-
jako on myös tällainen harvemmin kyseeseen tuleva varojenjaketapa, jo-
hon ei tässä yhteydessä pureuduta sen tarkemmin. (Blomqvist & Malmi-
vaara 2016, 51.)

Osingonjako ja varojenjako sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta
tapahtuvat yhtiökokouksen yksinkertaisen äänienemmistön päätöksellä.
Varojenjakupäätös dokumentoidaan yhtiökokouksen pöytäkirjaan, johon
on kirjattava jaettava määrä, mistä varoista jaetaan ja millä päivämäärällä.
Ellei muuta ajankohtaa mainita, varat ovat nostettavissa yhtiökokouspäi-
vämääränä. Tyypillisesti osakeyhtiön varojenjako tapahtuu rahana, mutta
on myös mahdollista maksaa esimerkiksi osinko muuna yhtiön omaisuute-
na, vaikka arvopapereilla. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 52–55.)

Varoja voidaan jakaa enintään yhtiön vapaan oman pääoman verran. Vapaa oma pääoma on se määrä omasta pääomasta, joka jää jäljelle, kun siitä on vähennetty yhtiön osakepääoma, kirjanpitolain mukainen arvonnkorotusrahasto, käyvän arvon rahasto ja uudelleenarvostusrahasto. Tasetesti tarkoittaa yhtiökokouksen määrittelemien jakamatta jätettävien varojen vähentämistä vapaasta omasta pääomasta ja sen suorittaminen on myös edellytys varojenjaolle. (OYL 13:5 §.) Osingonjaon toisena tärkeänä edellytyksenä on, ettei se vaaranna yhtiön maksukykyä. Tämän arvioiminen, eli maksukykyisyydestin tekeminen, on ensisijaisesti hallituksen tehtävä. (OYL 13:2 §.)

Kun osakkaana on luonnollinen henkilö, joka saa listaamattomasta yhtiöstä osinkoa, jakautuu osinko pääomatulo- ja ansiotulo-osinkoon. Osakkaan osakkeiden matemaattisesta arvosta laskettua 8 prosentin suuruista määrää kutsutaan pääomatulo-osingoksi, sillä siitä 25 prosenttia on pääomatuloa ja loppu 75 prosenttia verovapaata. Jos osinko ylittää 8 prosenttia osakkaan nettovarallisuudesta, jakautuu ylimenevä osa 75 prosenttisesti ansiotuloksi ja 25 prosenttia jää verovapaaksi. Pääomatulo-osinkojen ylittäessä 150 000 euroa, ylimenevä osa on pääomatuloa 85 prosenttisesti ja verovapaata 15 prosenttisesti. Kuviossa 9 on havainnollistettu osingon jakautumista pääomatulo- ja ansiotulo-osingoksi. Listaamaton osakeyhtiö pidättää osingosta 7,5 prosentin ja 150 000 euron ylittävältä osalta 28 prosentin ennakonpidätyksen, kun osingonsaaja on luonnollinen henkilö tai kotimainen kuolinpesä. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 62–63.)

Myös varojenjako sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta on käsitelty 1.1.2014 alkaen, osakkaan ollessa luonnollinen henkilö, lähtökohtaisesti tämän osinkona ja siihen sovelletaan osinkoa koskevia verotusperiaatteita. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 86.)

Malli Oy			
Malli Oy jakaa vahvistetusta tilinpäätöksestään 31.12.2016 osinkoa huhtikuussa 2017.			
Malli Oy:n nettovarallisuus 31.12.2016			
on		44500	
Osakkeita on yhteensä		100	
Yhden osakkeen matemaattinen arvo on		445	
Osinkoa jaetaan osakkeelle		40	
Erkki omistaa 40 osaketta ja saa osinkoa		1600	
Osakkeiden matemaattinen arvo on		17800	
	Pääomatulo-osinkoa on	1424	(8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta)
	siitä verovapaata		
	on	75 %	1068
	ja pääomatuloa	25 %	356
	Ansiotulo-osinkoa jää	176	
	siitä ansiotuloa on	75 %	132
	ja verovapaata	25 %	44

KUVIO 9. Osingon jakautuminen pääomatulo- ja ansiotulo-osingoksi

Osakeyhtiön osakkaan ei ole mahdollista tehdä yksityisnostoja. Jos hän nostaa yhtiöstä varoja muilla kuin osakeyhtiölain tunnustamilla keinoilla, on kyseessä peitelty osingonjako tai mahdollisesti osakkaan pääomatuloksi luettava osakaslaina. (Blomqvist & Malmivaara 2016, 208–210) Osakeyhtiön osakkaan on tärkeää olla tarkkana varojennoston suhteen ja esimerkiksi maksaa itselleen palkkaa, jos rahantarve yllättää. Yritysmuotoa vaihtaessa yksityisnostojen mahdollisuuteen tottuneen voi olla vaikea sopeutua osakeyhtiön varojenjakotapoihin, mutta vaikka henkilöyhtiöiden osakkailla ja yksityisillä elinkeinonharjoittajilla on hieman suurempi vapaus varojen nostamisessa, ei kuitenkaan voida yksiselitteisesti sanoa, että osakeyhtiössä olisi huonommat ja suppeammat varojenjakomahdollisuudet.

4.3 Tappioiden käyttö

Edellä käsiteltiin kunkin yhtiömuodon verotusta tapauksissa, joissa verotettavaa tulosta syntyi. Toisinaan yrittäjä joutuu kuitenkin kohtaamaan myös tilanteita, joissa elinkeinotoiminta ei tuota toivottua tulosta ja verovuodelta jää elinkeinotoiminnan tappiota.

Tappioiden käytettävyys on monipuolisin yksityisellä elinkeinonharjoittajalla. TVL 59:1 § mahdollistaa yksityisen elinkeinonharjoittajan kohdalla elinkeinotoiminnan tappion vähentämisen elinkeinonharjoittajan pääomatuloista. Tappion siirtämistä osittain tai kokonaan pääomatulojen vähennykseksi on vaadittava ennen säännönmukaisen verotuksen päättymistä. Myöhemmin tappiota ei voi enää vähentää, paitsi poikkeuksellisesti toiminnan lopettamistilanteessa. (Ossa 2017, 39–40.)

Vaihtoehtoisesti yksityisellä elinkeinonharjoittajalla on käytettävissään mahdollisuus jättää tappio vahvistettavaksi elinkeinotoiminnan tulolähteeseen, samaan tapaan kuin, miten muissa yritysmuodoissa tappio käsitellään. Elinkeinotoiminnan vahvistettu tappio voidaan kaikissa yritysmuodoissa vähentää 10 vuoden aikana syntyvistä saman EVL-tulolähteen tuloista. Tulolähteiden merkitys korostuu, jos esimerkiksi osakeyhtiö vuokraa jollekin elinkeinotoimintaan liittymättömästi kiinteistöä ja saa siitä TVL-tuloa sekä tekee samaan aikaan EVL-tappiota. Tällöin tappiota ei päästä hyödyntämään, sillä se on muodostunut eri tulolähteeseen kuin missä on tehty voittoa. Tappio jää kuitenkin talteen ja on vähennettävissä myöhemmistä EVL-tuotoista. (Verohallinto 2015.)

Osakeyhtiössä tappioiden vähennysoikeus pääsääntöisesti menetetään, jos yli puolet osakkeista vaihtaa tappiovuonna tai sen jälkeen omistajaa. (Verohallinto 2015.) Vastaavasti avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö menettävät vähennysoikeuden silloin kun osuuksista yli puolen omistaja on vaihtunut. (Verohallinto 2016 a.) Tällaisia tilanteita varten on kuitenkin olemassa tuloverolain 122 § perustuva poikkeuslupamenettely, joka tarkoittaa sitä, että Verohallinnolla on hakemuksen perusteella mahdollisuus myöntää omistajanvaihdoksesta huolimatta oikeus tappioiden vähentämisen silloin, kun sen on tarpeen yrityksen liiketoiminnan jatkumisen kannalta. Lähtökohta kuitenkin on, että vähennysoikeus menetetään. Menettelyllä pyritään estämään mahdollisuus käydä kauppaa tappioilla. (Verohallinto 2016 e.)

5 TOIMINTAMUUTOKSET

Yritystoiminnan muutokset ja yhtiöiden purkamiset ovat luonnollinen osa yritysten elinkaarta. Vaikka kaikille elinkeinotoimintaa aloitteleville yrittäjille ei tulisikaan yritysmuotoa valitessaan mieleen valita yritysmuotoa lopettamistoimenpiteiden helppouden perusteella, lienee sillä kuitenkin joillekin merkitystä. Lopettamistoimenpiteiden lisäksi ja ehkä jopa niitä enemmän yrittäjien päätöksentekoon voi vaikuttaa myös yrityksen muuntelukelpoisuus esimerkiksi sellaisten tilanteiden varalle, kun toiminta kasvaa niin, että yrityksen oikeudellista muotoa on syytä muuttaa.

5.1 Yritysmuodon muutos

Osakeyhtiö on yritysmuodoista lopullisin, sillä sitä ei veroneutraalisti voida muuttaa muuksi yritysmuodoksi (Kukkonen & Walden 2015, 5.luku).

Osakeyhtiö voidaan muuttaa kommandiittiyhtiöksi tai avoimeksi yhtiöksi siten, että osakeyhtiön osakkaista tulee henkilöyhtiön yhtiömiehiä. Mikäli osakeyhtiössä on vain yksi osakas, on hänellä mahdollisuus jatkaa toimintaa yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Lisäksi osakeyhtiöstä on mahdollista tehdä osuuskunta siten, että yhtiön osakkeenomistajista tulee osuuskunnan jäseniä. Verotuksellisesti osakeyhtiön katsotaan kuitenkin aina purkautuvan, kun sen oikeudellista muotoa muutetaan: yhtiön omaisuuserät arvostetaan silloin käypiin arvoihin, joista vähennetään verotuksessa poistamattomat hankintamenot ja yhtiön velat. Arvonmuutosten realisoitumisen seurauksena purkautuvalle yhtiölle muodostuu usein verotettavaa tuloa. (Verohallinto 2016 b.) Osakkeenomistajien luovuttaessa osakkeensa heille syntyy myös henkilötasolla veronalaista luovutusvoittoa tai -tappiota. (Immonen 2015, 472–473.)

Jos osakeyhtiön y-tunnus säilyy samana (muutettaessa osakeyhtiö avoimeksi yhtiöksi, kommandiittiyhtiöksi tai osuuskunnaksi) ja osakeyhtiön varat sekä velat siirtyvät elinkeinotoiminnan jatkajalle, ei purkautumista toimintamuutoksen verokäsittelystä huolimatta varsinaisesti tapahdu (Immonen 2015, 470). Osakeyhtiön on tehtävä ilmoitus Kaupparekisteriin kuu-

kauden sisällä siitä, kun muutospäätös on tehty ja haettava kuulutusta yhtiön velkojille. Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä yhtiökokouksen pöytäkirjaselvitys muutospäätöksestä ja perustettavan yhtiön yhtiösopimus, tai säännöt, jos perustetaan osuuskunta. Yritysmuodon muutospäätös raukeaa, jos ilmoituksen tekemisessä ei noudateta määrättyä aikataulua. (Verohallinto 2016 b.)

Henkilöyhtiöiden on mahdollista muuttaa muotoaan osakeyhtiöksi tai toiseksi henkilöyhtiöksi, esimerkiksi avoin yhtiö muuttuu kommandiittiyhtiöksi, jos kahdesta yhtiömiehestä toisen yhtiömiehen vastuu rajoitetaan hänen sijoittamaansa omaisuuspanokseen ja kommandiittiyhtiö muuttuu avoimeksi, jos kaikki äänettömät yhtiömiehet eroavat ja jäljelle jää pelkästään vastuunalaisia yhtiömiehiä. (Immonen 2015, 445.) Jos avoimeen yhtiöön tai kommandiittiyhtiöön jää syystä tai toisesta vain yksi yhtiömies yksin, voi hän jatkaa toimintaa liikkeen- tai ammatinharjoittajana heti yhtiömiehen ilmoittaessa asiasta tai vuoden päästä siitä, kun yhtiömies on jäänyt yksin. (Verohallinto 2016 c.)

Henkilöyhtiöiden muutokset eivät aiheuta välittömiä veroseuraamuksia, jos varat ja velat siirtyvät sellaisinaan toiminnan jatkajalle, eikä omistussuhteisiin tule olennaisia muutoksia. Myös tappiot siirtyvät uudelle yritykselle käytettäväksi. Ainoastaan toimintavaraus purkautuu, jos henkilöyhtiö muuttuu osakeyhtiöksi. Siinä tapauksessa, että identtisyys ei toteudu, henkilöyhtiön katsotaan purkautuneen muutoshetkeen, jolloin vanha yritys ja uusi yritys verotetaan erillisinä verovelvollisina. (Verohallinto 2016 c.)

Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön on tehtävä muutoksista Kaupparekisteri-ilmoitus kolmen kuukauden kuluessa muutosasiakirjan allekirjoituspäivästä lukien, jotta muutos toteutuu. (Verohallinto 2016 c.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan toimintamuutosmahdollisuudet ovat hyvin samankaltaiset kuin avoimella yhtiöllä ja kommandiittiyhtiöllä: se voidaan muuttaa henkilöyhtiöksi tai osakeyhtiöksi. Toiminnan jatkuvuuden periaate on myös yksityisen elinkeinonharjoittajan kohdalla veroseuraamuksilta säästävä tekijä. (Immonen 2015, 439.) Jos yksityisen elinkeinonharjoitta-

jan toiminta muuttuu avoimen tai kommandiittiyhtiön nimiin, annetaan koko verovuodelta tiedot uuden yritysmuodon edellyttämällä veroilmoituksella. Toiminnan muuttuessa osakeyhtiöksi verovuosi katkeaa ja yritys antaa veroilmoituksen 5-lomakkeella siitä osasta tilikautta, jolloin toimintaa harjoitettiin yksityisenä elinkeinonharjoittajana ja 6B-lomakkeella sen tilikauden osuuden tiedot, jolloin yritys oli osakeyhtiö (Verohallinto 2016 d.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan muuttuessa on viivytyksettä tehtävä Kaupparekisteriin ilmoitus muutoksesta henkilöyhtiöksi. Kun yritys muutetaan osakeyhtiöksi, se on rekisteröitävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun perustamissopimus on allekirjoitettu. Liikkeen- tai ammatinharjoittajan muuttaessa yritysmuotoaan hän tekee lisäksi ”toiminimestään” lopettamisilmoituksen. (Verohallinto 2016 d.)

5.2 Toiminnan lopettaminen

Yksityinen elinkeinonharjoittaja voi lopettaa toimintansa melko vähillä toimenpiteillä. Lopettamistilanteessa sovelletaan yksityiskäyttöönottoa koskevia säännöksiä ja omaisuus siirretään käyvillä arvoillaan yrittäjän yksityiskäyttöön. Yrittäjän on toki suoritettava mahdolliset velkansa velkojille lopetustilanteessa, mutta yrityksen tase voidaan nollata veloista yksityistilin kautta, vaikka niitä olisi vielä suorittamatta. Yksityiskäyttöönotoista voi realisoitua vielä lopettamisvuodelle verotettavaa tuloa. Jos elinkeinotoiminnan tulolähteeseen jää vahvistettuja tappioita lopettamisessa, voi yksityinen elinkeinonharjoittaja vähentää ne muista pääomatuloistaan. (Ossa 2017, 110–111.)

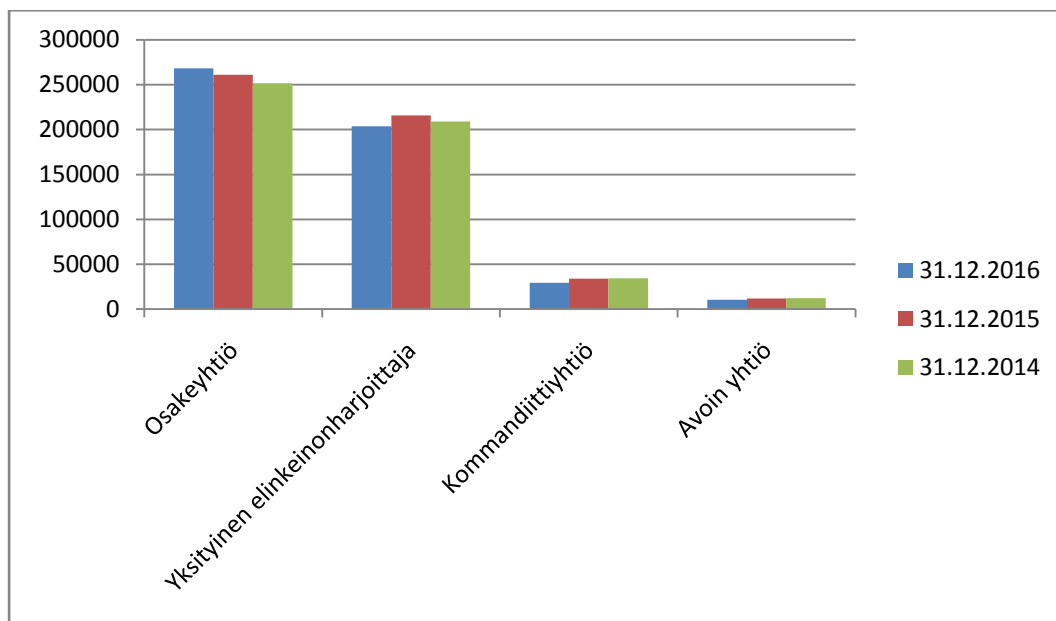
Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö yleensä puretaan, elinkeinotoiminnan loppuessa. Purkamista varten yhtiöt asetetaan selvitystilaan, jossa selvitysmies pyrkii realisoimaan omaisuuden ja velat pyritään maksamaan velkojille. Jos henkilöyhtiössä velkojen maksamisen jälkeen jää netto-omaisuutta, pyritään niillä ensisijaisesti palauttamaan yhtiöpanokset yhtiömiehille, minkä jälkeen ylijäämä jaetaan samoin perustein kuin henkilöyhtiön voitto.

Osakeyhtiössä osakkeenomistaja saa velkojen maksamisen jälkeen jako-osuuden yhtiön säästöistä. Sekä henkilöyhtiöissä että osakeyhtiössä osakas saa osuutensa mukaisen jako-osuuden. Henkilöyhtiöissä yhtiömiehen katsotaan vaihtavan jako-osuutensa yhtiöosuuteensa ja osakeyhtiössä osakkaan katsotaan vaihtavan se osakkeisiin. Jako-osuuden käyvän arvon ja yhtiöosuuksien tai osakkeiden hankintamenon suhteesta riippuen yhtiömiehelle tai osakkaalle syntyy yhtiön purusta joko luovutusvoittoa tai –tappiota. (Ossa 2017, 111–112,114.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TULOKSET

6.1 Tausta

Tutkimusongelmamme kohdistuessa siihen, miksi eri yhtiömuotojen suosiossa on niin suuria eroja, voimme pitää ilmiötä taustoittavana kuvana kuviota 1. jossa eri yritysmuotojen välinen kuilu havainnollistuu selkeästi.

KUVIO 1. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä 31.12.2014–31.12.2016

Pelkästään tilastotietoja tutkimalla ei pystytä vastaamaan tutkimuskysymyksiin ja ratkaisemaan tutkimusongelmaa. Jotta kysymyksiin löydettäisiin vastaukset ja päästäisiin tutkimusongelman ytimeen, täytyy huomio kiinnittää siihen, mitä lukujen taustalla on. Tilastot muodostuvat, kun ihmiset, yksittäin tai yhdessä perustavat yrityksiä. Ymmärtääkseen tilastoja, on siis selvitettävä niiden ihmisten näkökulmia, joiden toimien seurauksena tilastoluvut ovat muodostuneet. Koska on oletettavaa, että teoriaosuudessa läpikäydyillä tekijöillä on vaikutusta yritysmuodon valintaan, lähdetään vastauksia tutkimuskysymyksiin hakemaan näiden tekijöiden kautta ja selvitetään, millä tekijöillä on yritysmuodon valintaan eniten vaikutusta. Lisäksi selvitetään muutamia pääkohtia, jotka yrittäjät nostavat omien yritysmuotonsa vahvuudeksi ja selvitetään, mitä yritysmuotoa he eivät perustaisi ja minkä takia.

6.2 Käytettävä kyselymenetelmä ja sen soveltaminen tutkimuksessa

Tutkimuksen kyselymenetelmäksi valittiin internetkysely, jotta saataisiin lyhyessä ajassa mahdollisimman monilta yrittäjiltä vastauksia heidän sijainnistaan riippumatta. Kyselyn toteuttamiseen käytettiin Webropolia, internetpohjaista tutkimus- ja tiedonkeruuohjelmaa. Tutkimus oli otantatutkimus, mikä tarkoittaa sitä, että vain osa perusjoukosta, eli tässä tapauksessa yrittäjistä, tutkitaan. Tutkimuksen tekeminen otantatutkimuksena oli perusteltua, koska perusjoukko on liian suuri kokonaan tutkittavaksi.

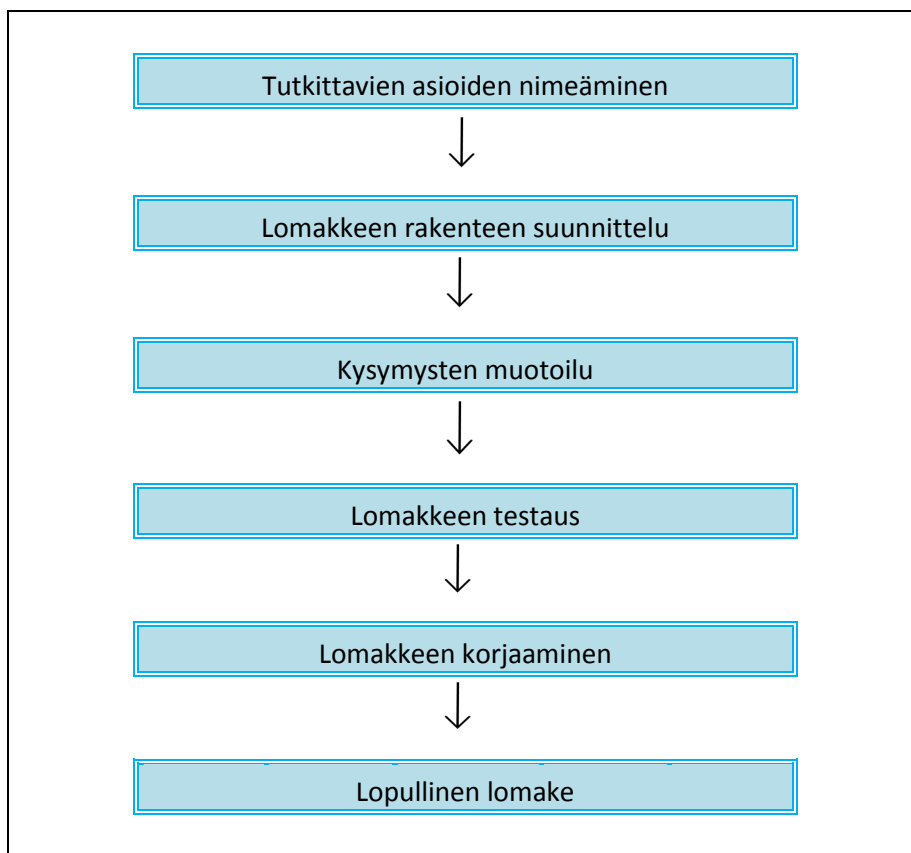
(Heikkilä, 2014.) Tutkittavat valittiin satunnaisotannalla Fonectan yritystiedoista. Satunnaisotanta kuitenkin ositettiin tutkittaviin yritysmuotoihin, niin että kustakin yritysmuodosta valittiin tasainen määrä tutkittavia ja pyrittiin saamaan tasainen määrä vastauksia. Otantatutkimuksessa otoksen tulisi olla koko perusjoukkoa edustava pienoiskuva perusjoukosta. (Heikkilä 2014, 31.) Otantaan tulisi sisällyttää jokaista yritysmuotoa, eri toimialoja ja eri ajankohtina perustettuja yrityksiä, jotta otoksen voidaan katsoa olevan edustava. Valitsemalla Fonectan yritystiedoista ositetulla satunnaisotannalla yrityksiä, ei täysin voida varmistua siitä, että kaikki edellä mainitut vaatimukset täyttyvät, mutta se on hyvin todennäköistä, sillä yritykset ovat yrityshaussa sattumanvaraisessa järjestyksessä, eivätkä esimerkiksi toimialoittain tai perustamisvuosittain järjestyksessä. Kun jokaisella perusjoukon yksiköllä on näin mahdollisuus päästä otokseen, voidaan otosta pitää edustavana. Edustavuutta lisää osaltaan se, että jokainen otokseen valituksi tullut kuuluu varmasti perusjoukkoon, sillä Yrityshausta ei löydy muita kuin yrittäjien tai yritysten sähköpostiosoitteita, jolloin ei ole mahdollista lähettää kyselyä vahingossa esimerkiksi palkkatyöläiselle.

Otoskoon valinnassa joudutaan tyypillisesti optimoimaan aikataulu, tulosten tarkkuus ja muut resurssit. Koska tiedossa oli, että kyselytutkimuksissa saattaa olla suurikin kato ja vastaajia olla esimerkiksi vain alle 25 prosenttia, päädyttiin 400 tilastoyksikön otoskokoon, jolla tavoiteltiin vähintään 50 vastausta. Tutkimuksen tavoitteena löytää suuntauksia yritysmuodon valintatekijöistä, eikä niinkään spesifejä yksityiskohtia, mikä osaltaan mahdollisti pieneen otoskokoon tyytymisen. (Heikkilä 2014, 40.)

6.3 Kyselyn toteuttaminen; kyselylomake ja sen validiteetti

Kyselyn toteutus alkoi kyselylomakkeen suunnittelulla ja Webropolin käyttöön tutustumisella maaliskuun alussa. Lomake on hyvin olennainen tekijä tutkimuksen validiteetin ja onnistumisen kannalta. Mikäli kysymykset ovat tulkinnanvaraisia tai huolimattomasti suunniteltuja, voivat ne aiheuttaa tutkimuksen kannalta olennaista virheellisyyttä tai jopa pilata tutkimuksen. (Heikkilä 2014, 45.) Edellä mainituista syistä lomaketta kehitettiin melko pitkään ennen kyselyn avaamista. Samaan aikaan, kun lomaketta prosessoitiin, kerättiin Fonectan Yrityshausta yrittäjien sähköpostiosoitteita Excel-tiedostoon kyselyn lähettämistä varten.

Kyselylomakkeen suunnittelu ja lomakkeen pohjustus alkoi tutkimusaiheen teoriaan perehtymällä. Olennainen teoria ja tarvittavat käsitteet koottiin edellä luvuissa 2-5 omiksi kokonaisuuksikseen. Lomakkeen laatimisen etenemistä havainnollistaa kuvio 10.

KUVIO 10. Kyselylomakkeen luomisen vaiheet. (Heikkilä 2014, 46.)

Tutkimuksen tutkittavat asiat, joiden pohjalta lomaketta ryhdyttiin suunnittelemaan, ovat teoriaosuudessa nimetyt tutkimuskysymykset ja teoriaosuuteen valikoidut aihealueet: yrityksen perustaminen, hallinto, verotus, varojenjakko ja toimintamuutokset.

Kyselylomake rakennettiin taustatietokysymyksistä, kysymyksistä, joissa arvioitiin eri tekijöiden vaikutusta yritysmuotovalintaan asteikolla 1-5 ja aiheeseen liittyvistä avokysymyksistä. Lomakkeen taustatietojen tarkoituksena oli, paitsi kerätä tietoa vastanneista, ennen kaikkea helpottaa tulosten analysointia ja jäsentelyä eri taustatekijöiden perusteella. Taustatiedoiksi valikoitui liitteessä 1 näkyvät, oleellimmat yritykseen liittyvät tiedot, joilla ajateltiin olevan vaikutusta yritysmuodon valinnassa. Taustatiedoista toivottiin lisäarvoa tutkimukseen ja uutta tietoa siitä, vaikuttavatko esimerkiksi yrityksen toimiala tai perustamisaika yritysmuodon valintaan.

Yritysmuodon valintaan vaikuttaneiden tekijöiden arvioinnin sisällyttäminen kyselylomakkeeseen perustuu ensimmäiseen tutkimuskysymykseen. Arvioiden perusteella oli tarkoitus saada vastaus siihen, mitkä tekijät ovat merkittävimpiä yritysmuotoa valitessa. Liitteessä 1 näkyvät, arvioitavat tekijät valittiin harkitusti työssä käsitellyn teorian pohjalta ja jäsenneltiin, kuten teoria, seuraavien otsikoiden alle: perustaminen, hallinto, verotus ja varojenjakko sekä toimintamuutosmahdollisuudet. Kunkin otsikon alle mietittiin muutamia arvioitavia kohtia, joilla uskotaan olevan merkitystä yritysmuodon valinnassa. Arvioitavat asiat pyrittiin ensinnäkin valitsemaan niin, että ne olisivat lähellä yrittäjiä, asioita, jotka he ovat todella jollain tavalla huomioineet yritysmuotoa valitessaan ja toisaalta muotoilemaan niin, että yrittäjät ymmärtäisivät, mitä kussakin kohdassa tarkoitetaan. Validiteettia tavoiteltiin siis muotoilemalla kysymykset niin, että ne vastaavat tutkimusongelmaan ja siten, että kaikki vastaajat ymmärtäisivät kysymykset sekä tulkitsisivat ne samalla tavalla.

Kyselylomakkeen viimeinen osio sisälsi myös validiteetin kannalta olennaisia kysymyksiä. Liitteessä 1 näkyvien avoimien kysymysten avulla pyrittiin nimittäin erityisesti saamaan vastauksia toiseen tutkimusongelmaan: Miksi osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinonharjoittaja ovat kommandiittiyhtiötä ja avointa yhtiötä käytetympiä yritysmuotoja? Avoimissa kysymyksissä annettiin yrittäjille vapaus luetella syitä, miksi ovat valinneet toiminnalleen juuri sen yritysmuodon, jonka ovat valinneet ja kertoa omin sanoin, ovatko olleet valintaansa tyytyväisiä. Lisäksi avoimissa kysymyksissä selvitettiin, mitä yritysmuotoa yrittäjät eivät ainakaan valitsisi uutta yritystä perustaessaan tai nykyisen yrityksen oikeudellista muotoa muuttaessaan. Tässäkin kohdassa oltiin kiinnostuneita myös perusteluista: ”Miksei yrittäjä valitsisi jotain tiettyä yritysmuotoa?”

Lomakkeen laadinnassa otettiin huomioon kohderyhmä esittämällä vaikeatkin termit mahdollisimman yksinkertaisessa muodossa. Perustamis-, hallinto- ja toimintamuutosmahdollisuus-otsikoiden alla joihinkin arvioitaviin kohtiin lisättiin myös esimerkkejä selkeyttämään sitä, mitä kohdassa ajetaan takaa ja mitä siinä tulisi ottaa huomioon.

Kyselystä tehtiin myös visuaalisesti selkeä ja kiinnostava sekä kohtuullisen pituinen (liite 2), jotta kiireisten yrittäjien mielenkiinto saatiin herätettyä ja luotua heille tunne siitä, että heillä on aikaa vastata kyselyyn. Kysymykset aseteltiin tarkoituksella vain yhdelle sivulle, niin että ne näkyvät vastaajalle kerralla, jotta hän pystyy heti lomakkeen avattuaan muodostamaan käsityksen siitä, onko hänellä aikaa vastata kysymyksiin. Kysymysten asettelua yhdelle sivulle puolsi myös se, että vastaajalle haluttiin antaa mahdollisuus vertailla omia vastauksiaan ja kyselyn eri kohtia keskenään, jotta hän pystyisi muodostamaan vastauksensa johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi (Valli 2015, 53).

Helpot taustakysymykset sijoitettiin tarkoituksella lomakkeen alkuun ja enemmän työtä vaativat avokysymykset lomakkeen loppuun, kuten suositeltavaa on (Valli 2015, 43). Asettelujärjestys on siitä otollinen, että helpot taustakysymykset lomakkeen alussa saavat ihmiset herkemmin aloitta-

maan lomakkeen täyttämisen verrattuna siihen, että lomake alkaisi vaikeammilla, ajattelua vaativilla kysymyksillä.

Kyselylomake tallentui Webropoliin, jossa sitä muokattiin ja testattiin ennen kuin se saavutti lopullisen muotonsa. Lomakkeen ensimmäinen versio testattiin yhdellä yrittäjällä, minkä seurauksena muokattiin sen jokaista kohtaa, joitain taustakysymyksiä sekä kysymysten ryhmittelyä lukuun ottamatta. Muokattu versio lomakkeesta annettiin parille henkilölle kommentoitavaksi, minkä jälkeen lomake saatiin viimeistelyä. Vaikka viimeistelyä lomaketta ei enää varsinaisesti lähetetty testattavaksi, yksi ensimmäisten joukossa kyselyyn vastannut yrittäjä antoi sähköpostitse palautetta lomakkeesta ja kommentoi sen olevan ”selkeä ja simppeli”.

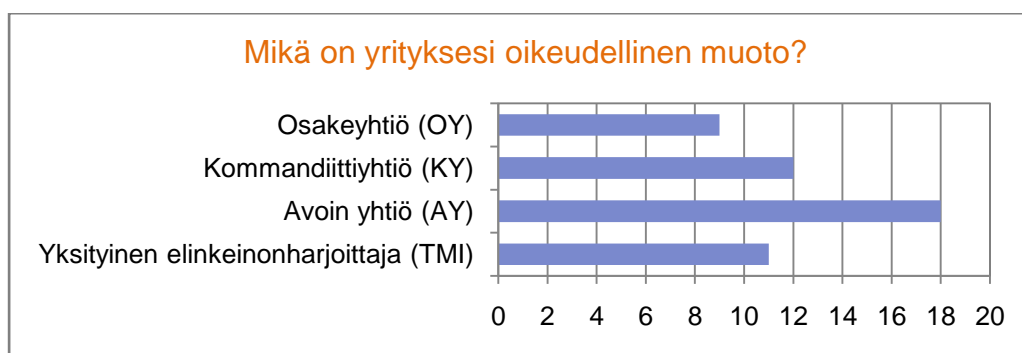
Kysely lähetettiin yrittäjille sähköpostitse maaliskuun 28. päivä ja sitä pidettiin auki huhtikuun 5. päivään asti, jolloin vastausaikaa oli reilu viikko. Kyselyä lähetettiin 400 sähköpostiosoitteeseen ja katoa pyrittiin välttämään tekemällä kyselystä kohtuullisen pituinen ja selkeä. Yrittäjiä motivoitiin kyselyyn vastaamiseen selittämällä kyselyn tarkoitus kohteliaasti ja innostavasti.

6.4 Tutkimustulokset

Kysely lähetettiin 400 sähköpostiosoitteeseen, joista kuusi sähköpostiosoitetta ei joko ollut käytössä tai vastaajien turvallisuusasetukset, esimerkiksi palomuuuri estivät viestit. Kaiken kaikkiaan 394 yrittäjää sai siis kyselyn sähköpostiinsa. Vastauksia kertyi viikon aikana 50 kappaletta, jolla saavutettiin kyselylle asetettu vähimmäisvastausmäärä. Vastausprosentiksi muodostui siis 13 %, joka on kyselytutkimukselle tyypilliseen tapaan melko alhainen. Koska suurin osa vastauksista tuli kyselyn vastausajan alkupäivinä ja viimeisinä päivinä enää yksittäisiä vastauksia, ei kyselyajan jatkamista katsottu aiheelliseksi, sillä se ei oletettavasti olisi juurikaan parantanut vastausprosenttia. Koska kysely toteutettiin anonymikyselynä, myöskään muistutusviestien lähettäminen vastaamatta jättäneille ei tullut kyseeseen.

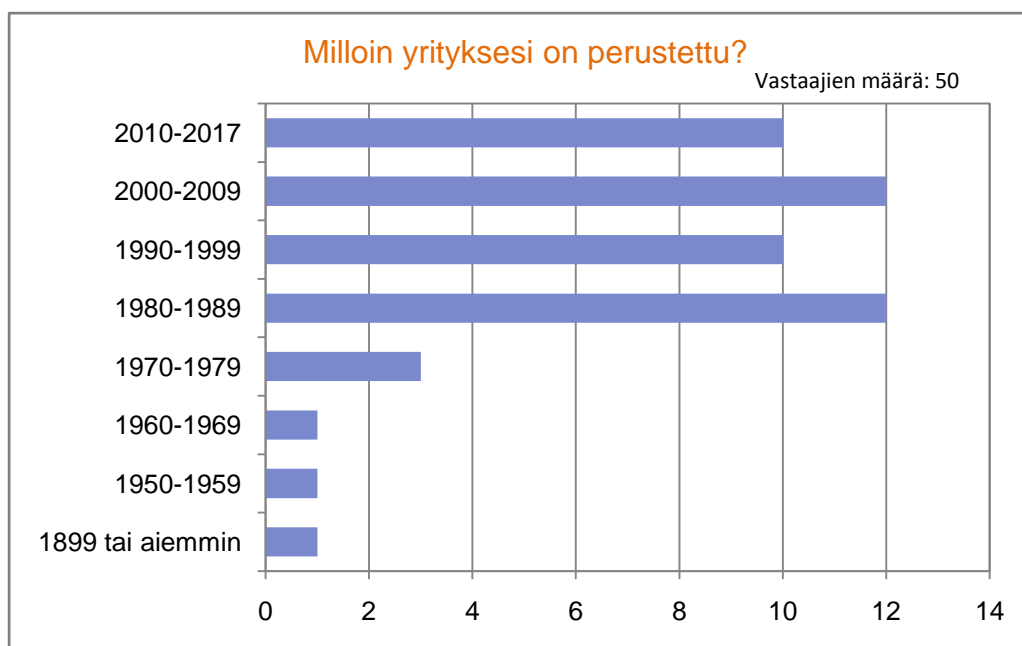
Vastanneiden taustatiedot

Kyselyyn vastanneista suurimalla osalla oli, kuvion 11. mukaisesti, yritysmuotonaan avoin yhtiö. Toiseksi eniten vastaajat edustivat kommandiittiyhtiöitä, toiseksi vähiten yksityisiä elinkeinonharjoittajia ja vähiten osakeyhtiöitä. Jokainen yritysmuoto tuli kuitenkin edustetuksi.

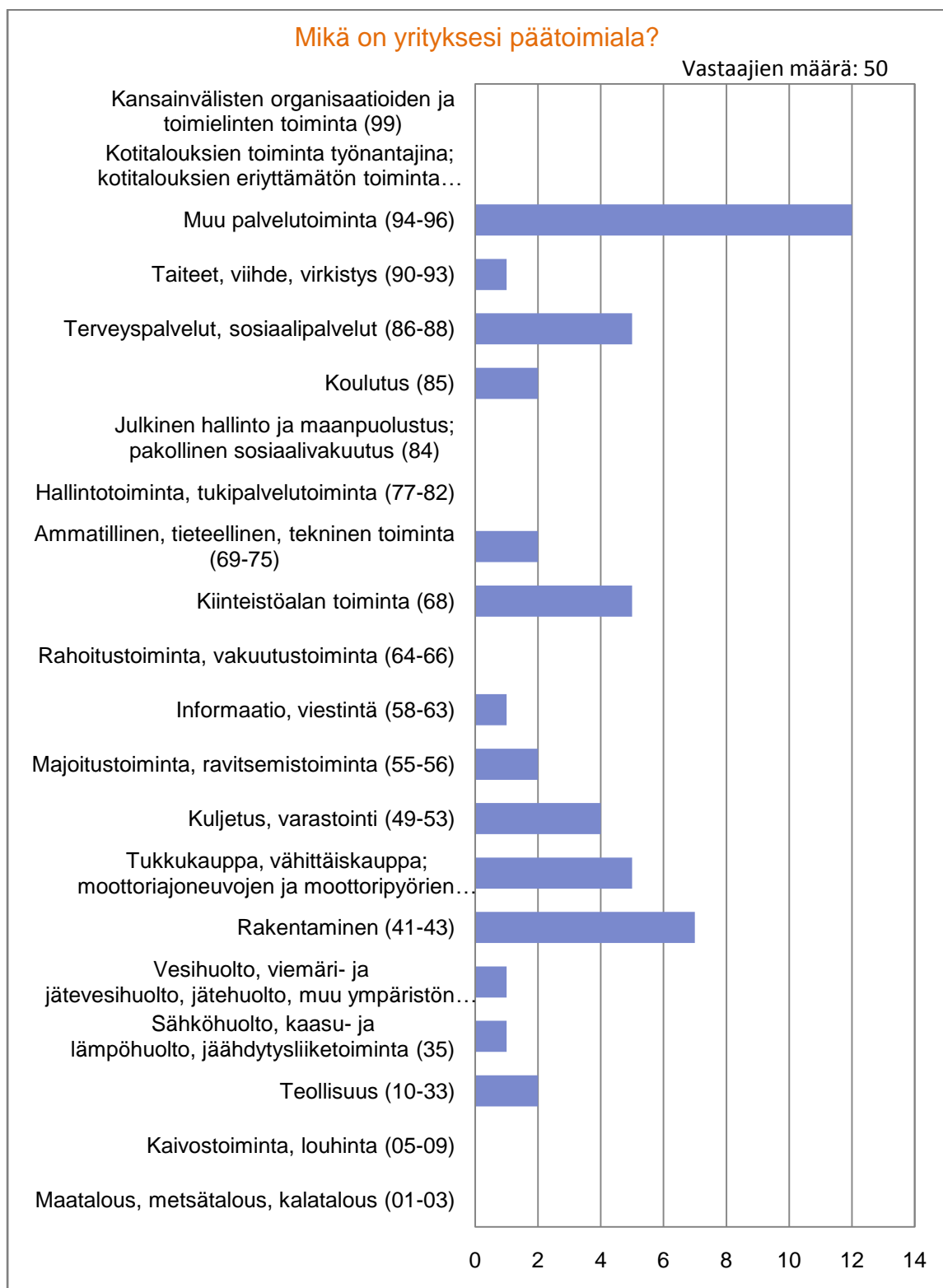
KUVIO 11. Kyselyyn vastanneiden yritysten oikeudelliset muodot.

Vastanneiden yrityksistä oli valtaosa 1970–2017 perustettuja. Vain kolmen vastaajan yritykset oli perustettu aiemmin ja ne osuivat kuvion 12 osoittamalla tavalla aikaväleille, 1899 tai aiemmin, 1950–1959 ja 1960–1969. On todennäköistä, että vastaaja, jonka yritys oli perustettu vuonna 1899 tai sitä aiemmin, ei ole yrityksen perustaja, vaan vähintään perustajapolvesta seuraavan sukupolven edustaja.

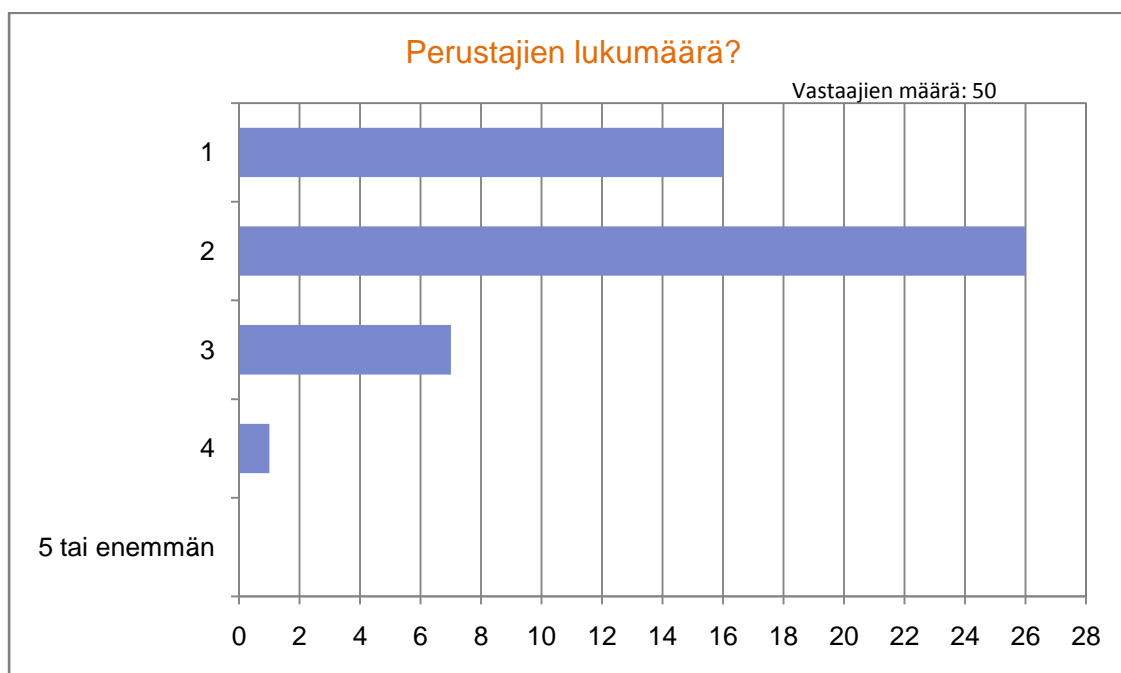
KUVIO 12. Kyselyyn vastanneiden yritysten perustamisajankohta

Toimialojensa puolesta vastaajat jakautuivat useisiin toimialoihin, joskin muutama toimiala jäi myös kokonaan edustamatta. Muu palvelutoiminta oli vastaajien keskuudessa toimialoista suosituin, kuten kuviosta 13 ilmenee.

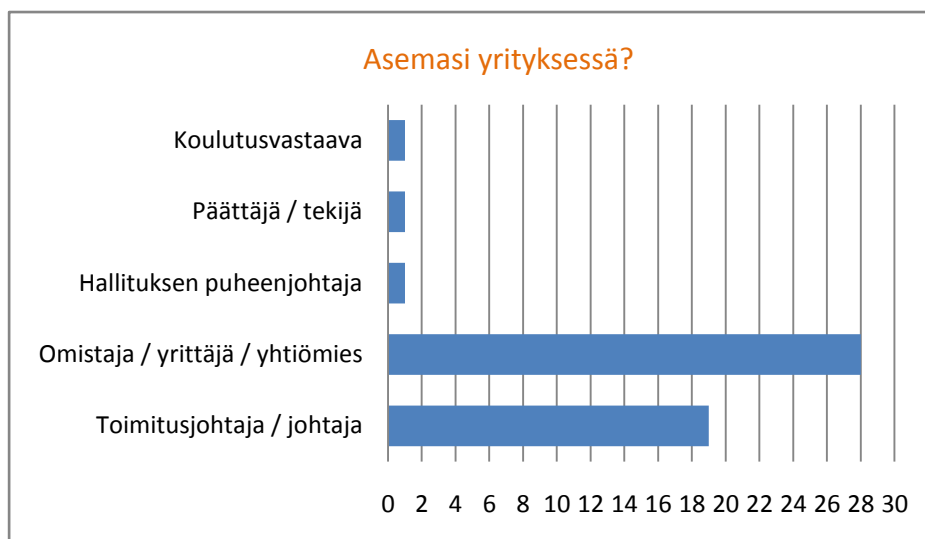
KUVIO 13. Kyselyyn vastanneiden yritysten päätoimialat.

Valtaosaa kyselyn kohdeyrityksistä oli ollut perustamassa kaksi henkilöä. Osaltaan tulokseen varmasti vaikutti se, että suurin osa vastanneista edusti henkilöyhtiöitä, joissa täytyy olla vähintään kaksi perustajaa, avoimessa yhtiössä yhtiömiehiä ja kommandiittiyhtiössä vähintään yksi vastuunalainen ja äänetön yhtiömies. Myös yhden perustamia yrityksiä oli suuri osuus. Neljää useampaa perustajaa ei sen sijaan ollut yhdessäkään yrityksessä. Kuviossa 14 näkyy perustajien lukumäärien jakauma.

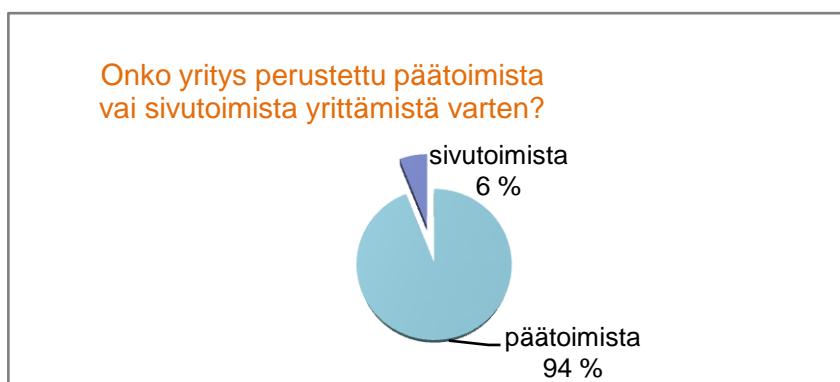
KUVIO 14. Kyselyyn vastanneiden yritysten perustajien lukumäärä.

Vastaajista kolmetoista ilmoitti asemakseen toimitusjohtajan ja neljä johtajan, jonka voitaneen lukeutua samaan johtamisasemaan. Vastaajista 27 ilmoitti olevansa yrittäjiä, yhtiömiehiä ja omistajia, jotka käytännössä merkitsevät kaikki yrityksen omistajan roolia. Yksittäiset vastaajat kertoivat olevansa hallituksen pj, päättäjät/tekijä ja koulutusvastaava kuvion 15 osoittamalla tavalla.

KUVIO 15. Kyselyyn vastanneiden asema yrityksessä.

Viimeisenä taustatietona lomakkeella tiedusteltiin, oliko kyselyyn vastanneet yritykset perustettu päätoimista vai sivutoimista yrittämistä varten. Kyselyn yrityksistä vain kolme oli sivutoimisia ja loput 47 päätoimisia.

KUVIO 16. Kyselyyn vastanneiden yritysten pää- tai sivutoimisuus

Yritysmuodon valintaan vaikuttaneet tekijät

Yritysmuodon valintaan vaikuttaneista tekijöistä ensimmäisenä arvioitavana oli eri perustamistekijöiden vaikutus. Kokonaisuutena arvioiden, yritysten taustatietoja huomioimatta, tärkeimmäksi yritysmuodon valintaan vaikuttavaksi perustamistekijäksi nousi vaadittavan alkupääoman määrä, jossa yhdestä viiteen asteikolla vastausten keskiarvoksi muodostui 3,14, kuvion 17 mukaisesti. Kaikkiaan 40 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että vaadittavan alkupääoman määrä vaikutti paljon tai erittäin paljon heidän yritysmuotovalintaansa.

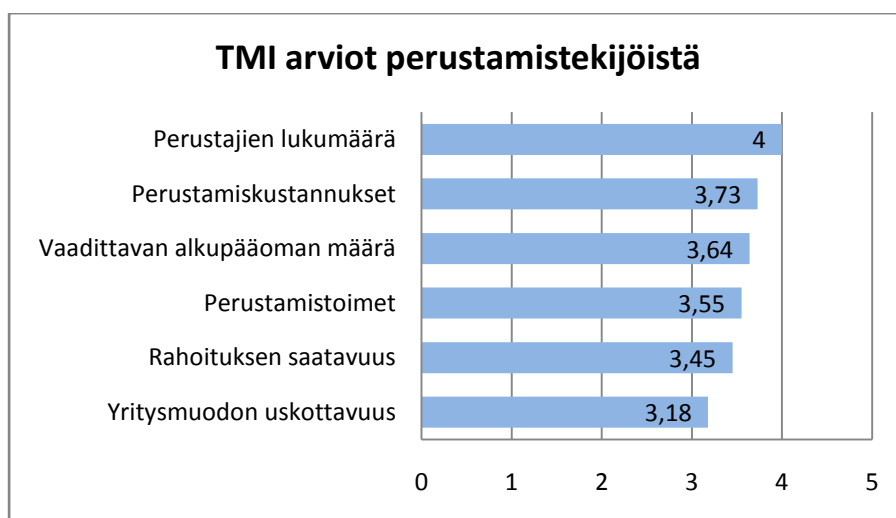
TAULUKKO 1. Kyselyyn vastanneiden arviot perustamistekijöiden merkittävydestä yritysmuotovalinnassa

Perustaminen vastaajien määrä: 50	1	2	3	4	5	Keskiarvo
Perustamiskustannukset	12	7	13	9	9	2,92
Vaadittavan alkupääoman määrä	9	6	15	9	11	3,14
Perustamistoimet <i>esim. perustamisasiakirjojen määrä</i>	12	9	10	15	4	2,80
Perustajien lukumäärä	16	3	9	11	11	2,96
Rahoituksen saatavuus	19	5	10	9	7	2,60
Yritysmuodon uskottavuus asiakkaiden näkökulmasta	13	8	12	9	8	2,82

Rahoituksen saatavuudella oli perustamistekijöistä keskiarvoltaan vähiten vaikutusta; vastaajista 38 prosenttia arvioi, että rahoituksen saatavuus ei ole vaikuttanut ollenkaan heidän yritysmuotovalintaansa, lisäksi 10 prosenttia arvioi sen vaikuttaneen vain vähän. Perustajien lukumäärän ja perustamiskustannusten määrän vaikuttavuudessa vastaukset jakautuivat ääripäihin: 32 prosenttia oli sitä mieltä, että perustajien lukumäärä ei vaikuttanut heidän yritysmuotovalintaansa ollenkaan, kun taas 22 prosenttia koki sen vaikuttaneen erittäin paljon. Yhteensä 24 prosenttia koki, etteivät perustamiskustannukset olleet vaikuttaneet yritysmuotovalinnassa ja 18 prosenttia koki niiden vaikuttaneen erittäin paljon.

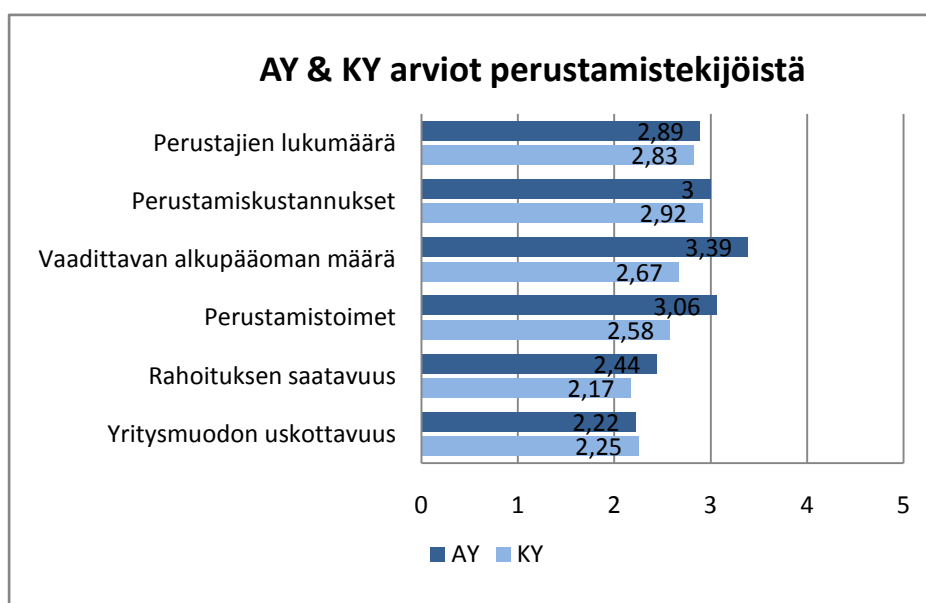
Perustamistoimet ja yritysmuodon uskottavuus saavuttivat 2,8 keskiarvon. Vain 8 prosenttia koki perustamistoimilla olleen erittäin paljon vaikutusta ja jopa 24 prosenttia koki, etteivät ne vaikuttaneet ollenkaan. Samaan aikaan kuitenkin 30 prosentin mielestä niillä on ollut paljon merkitystä. Yritysmuodon uskottavuudella oli 16 prosentille erittäin paljon merkitystä 24 prosentille jonkin verran merkitystä ja 26 prosentille ei ollenkaan merkitystä.

Vertailemalla vastauksia yritysmuotojen mukaan, voidaan todeta, että yksityisille elinkeinonharjoittajille perustamistoimista perustamiskustannuksilla, vaadittavan alkupääoman määrällä ja perustajien lukumäärällä on ollut eniten vaikutusta yritysmuotovalinnassa.

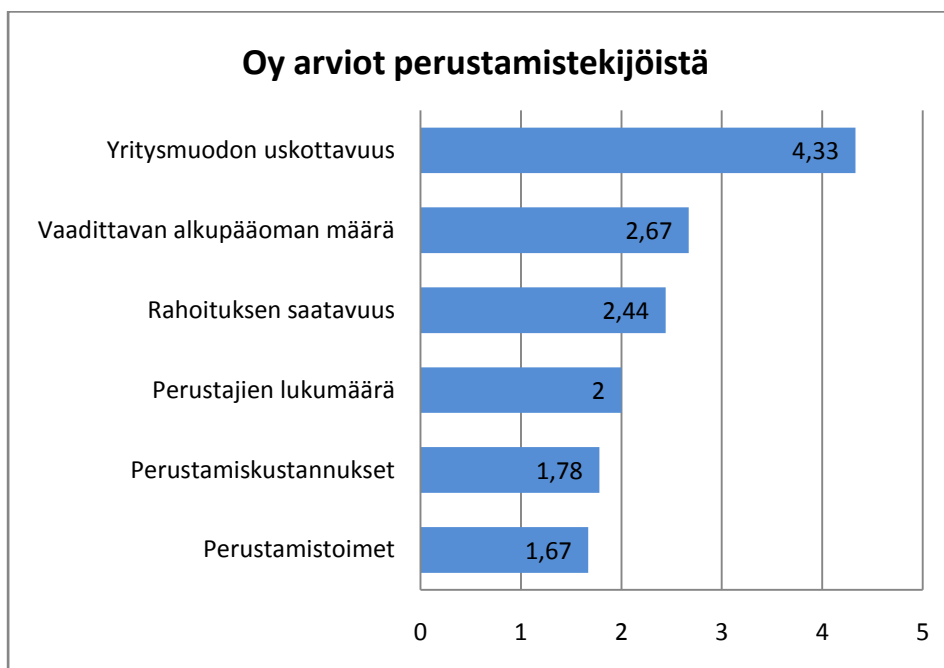
KUVIO 17. Toiminimien arviot perustamistekijöiden vaikutuksesta yritys-
muotovalinnassa asteikolla 1-5

Henkilöyhtiöt eivät puolestaan ole arvottaneet mitään perustamistekijöitä niin korkealle, että kolmen keskiarvo, jonkin verran merkitystä, juurikaan ylittyisi. Poikkeuksena tästä on avoimien yhtiöiden merkittävämmäksi nousseva tekijä: vaadittavan alkupääoman määrä, joka on ylittänyt keskiarvossa selkeästi kolmen rajapyykin. Kommandiittiyhtiöiden keskuudessa kolmen keskiarvoa lähentelee ainoastaan kohta ”perustamiskustannukset”, joka on ollut perustamistekijöistä kommandiittiyhtiöille merkittävin.

KUVIO 18. Avoimien yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden arviot perustamis-
tekijöiden vaikutuksesta yritys-
muotovalinnassa asteikolla 1-5

Osakeyhtiöiden vastauksista nousee esiin selkeästi yksi, jolla on ollut painoarvoa – nimittäin yritysmuodon uskottavuus asiakkaiden näkökulmasta, jonka keskiarvo on osakeyhtiövastaajien keskuudessa peräti 4,3. Perustamistoimilla ja – kustannuksilla on puolestaan ollut pääsääntöisesti vähän tai ei ollenkaan merkitystä osakeyhtiöille.

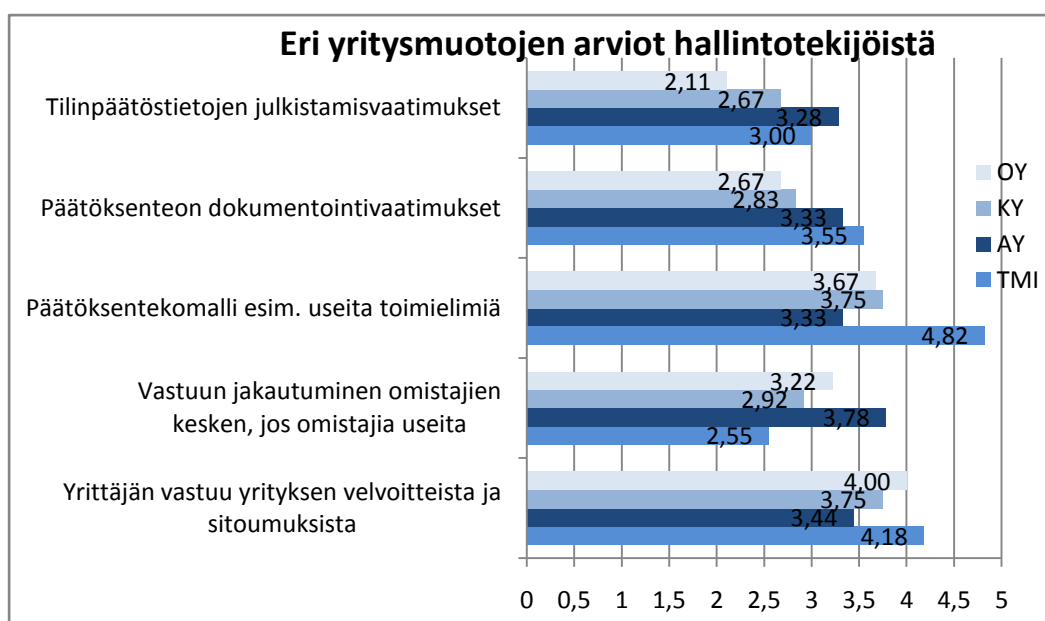
KUVIO 19. Osakeyhtiöiden arviot perustamistekijöiden vaikutuksesta yritysmuotovalinnassa asteikolla 1-5.

Perustamistekijöiden jälkeen vastaajat arvioivat hallinnollisten tekijöiden vaikutusta, joista päätöksentekomallin arvioitiin vaikuttaneen eniten. Yhteensä 38 prosenttia kaikista vastaajista piti sitä erittäin merkittävänä. Vähiten vaikutusta oli vastausten mukaan sillä, pitääkö tilinpäätöstiedot julkaista. Vastaajista 22 prosentin yritysmuodon valinnassa sillä ei ollut ollenkaan vaikutusta ja 26 prosentillekin vain vähän. Tilinpäätöstietojen julkaisuvaatimuksia lukuun ottamatta kaikki hallintotekijät arvioitiin jonkin verran merkittäviksi, eli ne ylittivät kolmen keskiarvon, kuten taulukko 2 osoittaa. Yrittäjän vastuu yrityksen veloitteista ja sitoumuksista arvotettiin myös korkealle, 3,78 keskiarvoon, kun 64 prosenttia vastaajista arvioi sen vaikuttavan yritysmuotovalintaan joko paljon tai erittäin paljon.

TAULUKKO 2. Kyselyyn vastanneiden arviot hallintotekijöiden merkittä-
vyydestä yritysmuotovalinnassa

Hallinto vastaajien määrä: 50	1	2	3	4	5	Keskiarvo
Yrittäjän vastuu yrityksen velvoitteista ja sitoumuksista	0	7	11	18	14	3,78
Vastuun jakautuminen omistajien kesken, jos omistajia useita	11	6	9	10	14	3,20
Päätöksentekomalli <i>esim. useita toimielimiä</i>	4	4	8	15	19	3,82
Päätöksenteon dokumentointivaatimukset	8	6	15	13	8	3,14
Tilinpäätöstietojen julkistamisvaatimukset	11	13	8	8	10	2,86

Tarkastelemalla eri yritysmuotojen edustajien arvioita hallintotekijöiden merkittävydestä saatiin jälleen omanlaisia tuloksia. Esimerkiksi osakeyhtiöille oli eniten yritysmuodon valinnassa merkitystä yrittäjän vastuulla yrityksen velvoitteista ja sitoumuksista, joka nousi myös kommandiittiyhtiöiden vastauksista esiin tärkeimpänä päätöksentekomallin lisäksi. Päätöksentekomalli oli myös toiminimille merkittävin hallintotekijä, kaikki vastaajat olivat arvioineet sen merkinneen joko paljon tai erittäin paljon yritysmuodon valinnassa. Avoimien yhtiöiden vastausten mukaan vastuun jakautuminen omistajien kesken oli hallintotekijöistä merkittävin. Yksityisille elinkeinonharjoittajille sillä puolestaan oli hallintotekijöistä vähiten merkitystä. Sekä henkilöyhtiöillä että osakeyhtiöillä yritysmuodon valinnan kannalta vähiten merkittäväksi hallintotekijäksi nousi ”tilinpäätöstietojen julkaisuvaatimukset”.

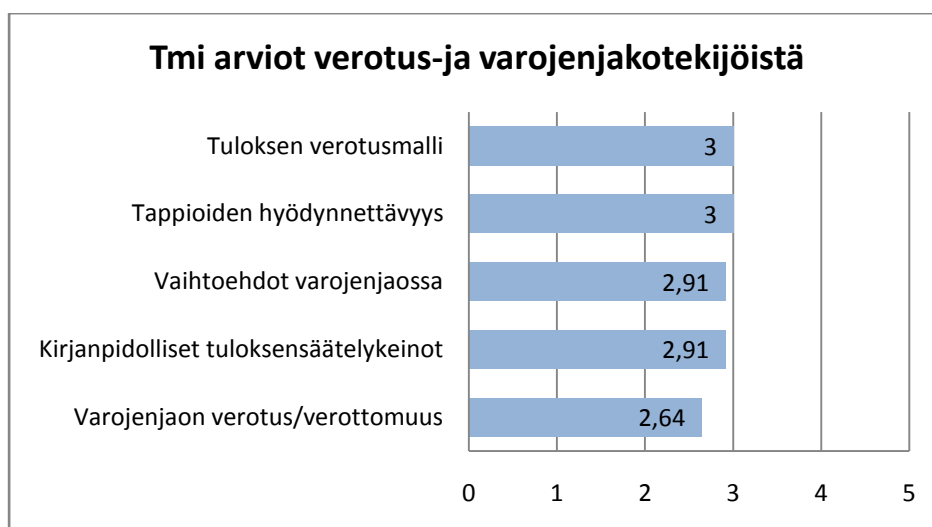
KUVIO 20. Eri yritysmuotojen arviot hallintotekijöiden vaikutuksesta

Kolmanneksi arvioitavat verotukseen ja varojenjakoon liittyvät asiat olivat merkinneet vastaajille jonkin verran. Vaihtoehdot varojenjaossa ja tuloksen verotusmalli saivat molemmat yli kolmen keskiarvon ja niiden vanavedessä varojenjaon verotus/verottomuus keskiarvon 2,96. Tappioiden hyödynnettävyys ja kirjanpidolliset tuloksensääätelykeinot olivat lähes yhtä tärkeitä keskenään. Kirjanpidolliset tuloksensääätelykeinot oli kuitenkin näistä kahdesta hieman vähemmän merkittävä tekijä.

TAULUKKO 3. Kyselyyn vastanneiden arviot verotus- ja varojenjakotekijöiden merkittävyydestä yritysmuotovalinnassa.

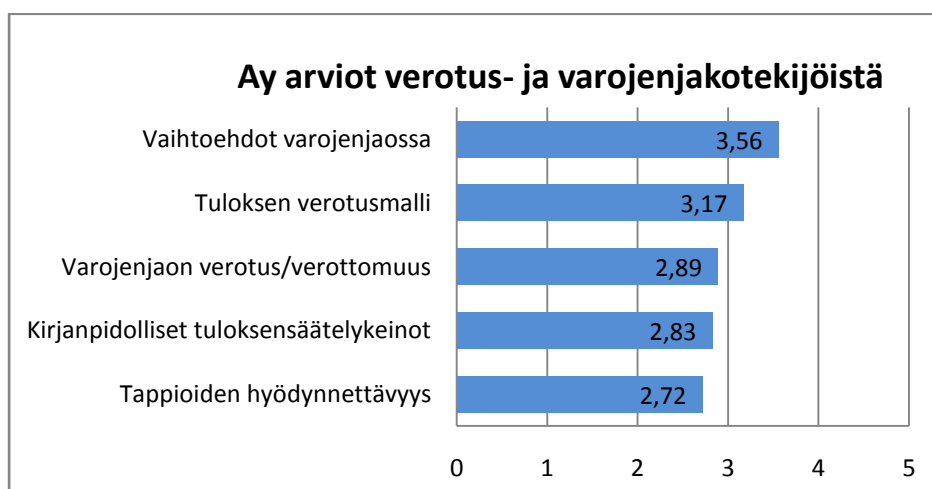
Verotus ja varojenjako	<i>vastaajien määrä: 50</i>	1	2	3	4	5	Keskiarvo
Tuloksen verotusmalli		5	9	13	15	8	3,24
Tappioiden hyödynnettävyys		9	8	18	11	4	2,86
Vaihtoehdot varojenjaossa		8	3	17	11	11	3,28
Varojenjaon verotus/verottomuus		9	6	19	10	6	2,96
Kirjanpidolliset tuloksensääätelykeinot		8	11	18	7	6	2,84

Yritysmuodoittain tarkasteltuna tuloksista kävi ilmi, että osakeyhtiön yritysmuodokseen valinneille verotustekijöillä oli pääsääntöisesti enemmän vaikutusta yritysmuotovalinnassa kuin henkilöyhtiöillä tai yksityisillä elinkeinonharjoittajilla elinkeinotoimintaa harjoittaville. Yksityisille elinkeinonharjoittajille tuloksen verotusmallilla ja tappioiden hyödynnettävyydellä oli vastausten perusteella yhtä paljon merkitystä: molemmat saavuttivat kolmen keskiarvon, mikä tarkoittaa että näillä oli jonkin verran vaikutusta. Seuraavaksi eniten yksityiset elinkeinonharjoittajat arvioivat olevan vaikutusta varojenjakovaihtoehdoilla ja kirjanpidollisilla tuloksensääätelykeinoilla, joiden keskiarvoksi vastausten perusteella muodostui 2,91. Varojenjaon verotus tai verottomuus oli verotustekijöistä se, jota toiminimiyritykset ajattelivat vähiten yritysmuotoa valitessaan.

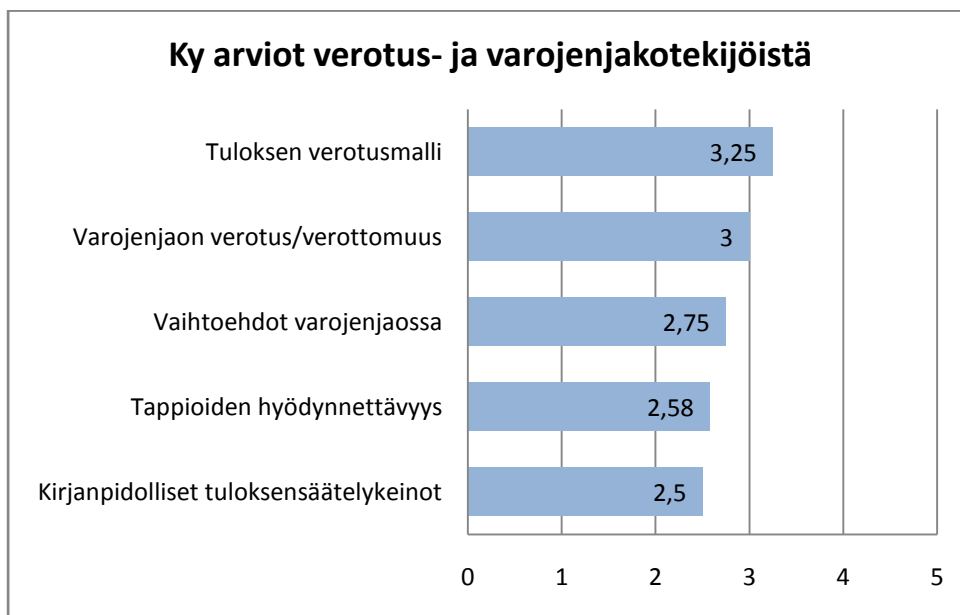
KUVIO 21. Toiminimien arviot verotus- ja varojenjakotekijöiden vaikutuksesta yritysmuotovalinnassa asteikolla 1-5.

Avoimia yhtiöitä edustaneiden vastausten mukaan varojenjakovaihtoehtoilla oli verotus- ja varojenjakotekijöistä eniten merkitystä. Vastanneista vain 11 prosenttia oli sitä mieltä, että eri vaihtoehdot varojenjaossa ovat vaikuttaneet vain vähän tai ei ollenkaan yritysmuotovalintaan. Tuloksen verotusmalli saavutti myös yli kolmen keskiarvon ja oli avoimille yhtiöille tekijöistä toiseksi merkittävin, kun taas varojenjaon verotus/verottomuus, kirjanpidolliset tuloksensääätelykeinot ja tappioiden hyödynnettävyys jäivät alle kolmen keskiarvon. Näistä tappioiden hyödynnettävyydellä oli avoimien yhtiöiden vastausten mukaan vähiten merkitystä.

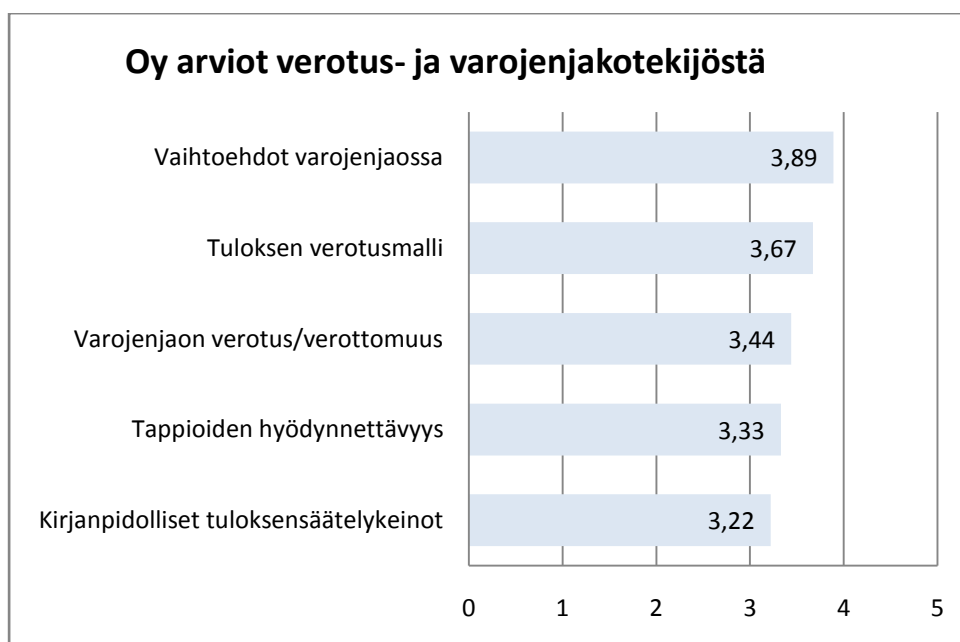
KUVIO 22. Avoimien yhtiöiden arviot verotus- ja varojenjakotekijöiden vaikutuksesta yritysmuotovalinnassa asteikolla 1-5.

Kommandiittiyhtiöinä vastanneille tuloksen verotusmalli ja varojen jaon verotus/verottomuus vaikuttivat jonkin verran yritysmuotovalintaan saavuttaen kolmen keskiarvon. Näiden vanavedessä seurasi vaihtoehdot varojenjaossa ja tappioiden hyödynnettävyys. Kirjanpidolliset tuloksensääätelykeinot pitivät perää.

KUVIO 23. Kommandiittiyhtiöiden arviot verotus- ja varojenjakotekijöiden vaikutuksesta yritysmuotovalinnassa asteikolla 1-5.

Osakeyhtiövastaajat olivat arvottaneet vaihtoehdot varojenjaossa eniten vaikuttaneeksi tekijäksi keskiarvolla 3,89. Lähes yhtä merkittäväksi nousi heidän vastauksissaan tuloksen verotusmalli 3,67 keskiarvolla. Molemmat, seuraavaan kokonaislukuun pyöristettynä olisivat yhtä kuin neljä, eli tekijöillä voidaan sanoa olleen paljon merkitystä osakeyhtiövastaajien yritysmuotovalinnassa. Varojenjaon verotuksella tai verottomuudella oli tekijöistä kolmanneksi eniten merkitystä ja tappioiden hyödynnettävyys oli arvotettu sen jälkeen tärkeimmäksi. Näin ollen viimeiseksi merkittävyysarvioiden keskiarvoissa jäivät kirjanpidolliset tuloksensääätelykeinot.

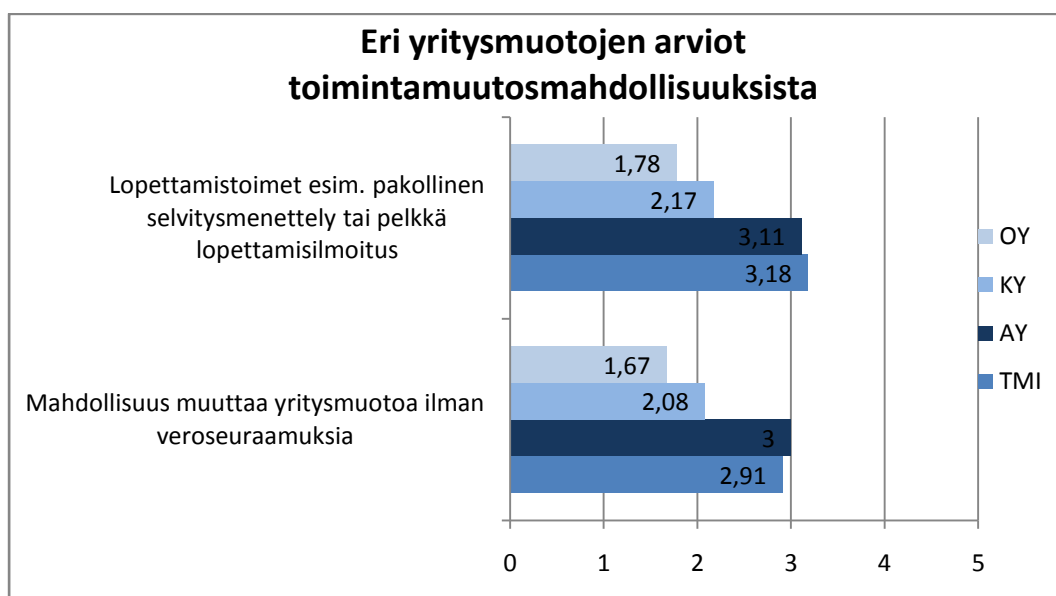
KUVIO 24. Osakeyhtiöiden arviot verotus- ja varojenjakotekijöiden vaikutuksesta yritysmuotovalinnassa asteikolla 1-5.

Viimeisenä vastaajia pyydettiin arvioimaan toimintamuutosmahdollisuuksien vaikutusta yritysmuotovalinnassa. Kahdesta arvioitavasta tekijästä: yritysmuodonmuutosmahdollisuudesta ilman veroseuraamuksia ja lopettamistoimista jälkimmäisellä oli enemmän merkitystä, kun tarkasteltiin kaikkia vastauksia. Molempien tekijöiden suhteen vastaajista 30 prosenttia oli arvioinut, että toimintamuutosmahdollisuudet eivät vaikutta- neet lainkaan yritysmuotovalintaan.

TAULUKKO 4. Kyselyyn vastanneiden arviot toimintamuutosmahdoli- suuksien merkittävydestä yritysmuotovalinnassa.

Toimintamuutosmahdollisuudet <i>vastaajien määrä: 50</i>	1	2	3	4	5	Keskisarvo
Mahdollisuus muuttaa yritysmuotoa ilman veroseuraamuksia	15	11	10	11	3	2,52
Lopettamistoimet <i>esim. pakollinen selvitysmenettely</i>	15	9	10	10	6	2,66

Yksityisten elinkeinonharjoittajien ja henkilöyhtiöiden vastauksista näkyi, että toimintamuutosmahdollisuuksilla saattoi kuitenkin olla joidenkin yritysmuotovalintaan vaikutusta. Toiminimet ja avoimet yhtiöt olivat arvioineet molempien tekijöiden vaikuttaneen melko paljon valintaan ja näin ollen vastausten keskiarvot pyörivät hieman kolmen molemmin puolin. Kommandiittiyhtiöiden yritysmuotovalintaan lopettamistoimet vaikuttivat hieman enemmän kuin mahdollisuus muuttaa yritysmuotoa ilman veroseuraamuksia, joskin molempien keskiarvon ollessa lähellä kahta voidaan sanoa näiden tekijöiden vaikuttaneen kuitenkin vain vähän. Osakeyhtiöiden vastausten keskiarvot jäivät toimintamuutoskysymyksissä jopa alle kahden ja valtaosa vastaajista oli arvioinut, ettei näillä tekijöillä ollut lainkaan vaikutusta yritysmuotovalintaan.

KUVIO 25. Eri yritysmuotojen arviot toimintamuutosmahdollisuuksien vaikutuksesta yritysmuotovalinnassa asteikolla 1-5

Eri toimialojen ollessa melko laajasti edustettuna vastauksissa, ei yksittäisistä toimialoista saatu kovinkaan monia vastauksia, joten tietojen vertailua toimialakohtaisesti ei ollut tarkoituksenmukaista toteuttaa. Lisäksi toimialoissa, jotka olivat runsaammin edustettuna, tuli esille se, että samalla toimialalla toimivat vastaajat edustivat enimmäkseen jotain tiettyä yritysmuotoa, jolloin tulosten tarkastelu toimialoittainkin olisi todellisuudessa ollut viesti siitä, miten eri yritysmuodot suhtautuvat eri tekijöihin.

Perustamisvuoden, perustajien lukumäärän ja pää- tai sivutoimisuuden suhteen kohdattiin tuloksia tarkastellessa sama asia, esimerkiksi 2010–2017 perustetuista vastaajayrityksistä 60 prosenttia oli avoimia yhtiöitä ja kolmen henkilön perustamista yrityksistä 57 prosenttia osakeyhtiöitä, mistä johtuen vertailemalla näiden taustatekijöiden perusteella tuloksia olisi saatu jälleen lähinnä kyseisten yritysmuotojen kanta asioihin, eikä tiettyä ajanjaksona tai tietyllä perustajamäärällä perustettujen yritysten yleistä kantaa eri tekijöihin. Näin ollen nämä taustatekijät pystyttiin hyödyntämään vain johtopäätösten tukena niiden erillisen tarkastelun sijaan.

Avoimet kysymykset

Kyselyn lopussa olleista avoimista kysymyksistä ensimmäinen koski sitä, miksi yrittäjä oli päättänyt valitsemaan toiminnalleen yritysmuodon, jonka oli valinnut. Kysymyksen ohjeistuksessa oli pyydetty vastaajilta 3 pääasiallista syytä joko kyselyn aiemmista kohdista tai omasta päästä. Harvat vastaajat hyödynsivät vastauksissaan kyselyn aiempia kohtia. Useimmat kirjoittivat vastauksensa hyvin lyhyesti omin sanoin.

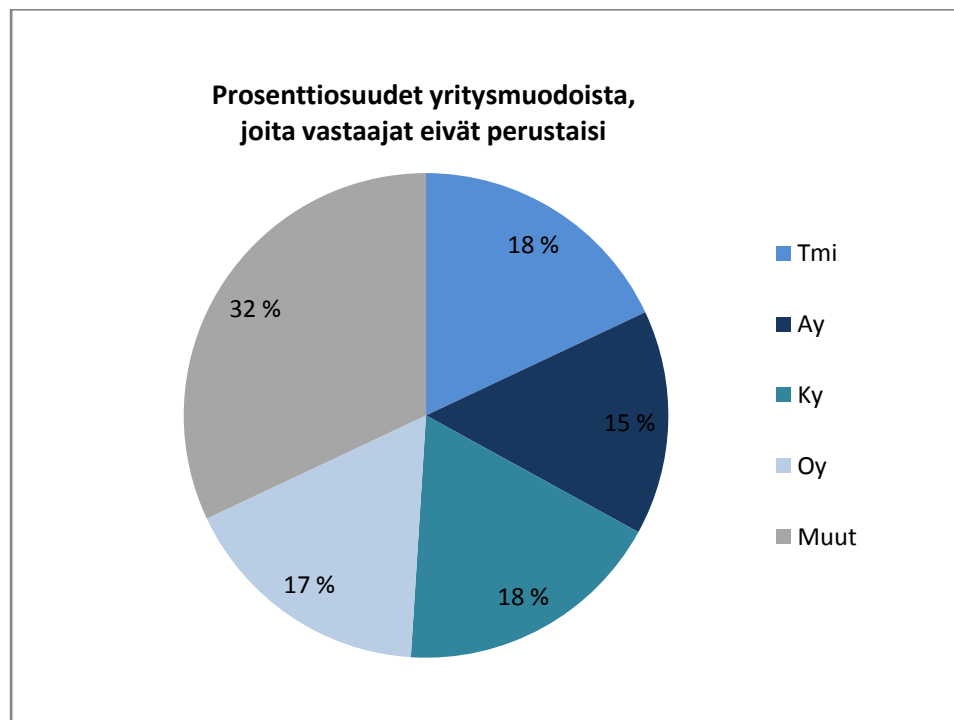
Toiminimiyrityksien vastauksissa toistuivat perusteluina yritysmuodon ketteryys, helppo hallittavuus ja keveys (tällä todennäköisesti tarkoitettiin hallinnon keveyttä). Myös toiminnan aloittamisen ja lopettamisen helppous toiminimellä oli yksi pääasiallinen perustamissy. Osa vastaajista mainitsi myös perustaneensa toiminimen, koska oli yksinyrittäjä. Yksittäisissä vastauksissa nostettiin esille myös toiminimen perustamissyynä elämäntapayrittäjäisyys ja se, että saa yksin kantaa vastuun kaikesta.

Avoimien yhtiöiden perustamisen pääasiallisiksi syiksi oli niin ikään nimetty helppous ja hallinnon keveys. Näiden lisäksi vastauksissa keuhuttiin avoimille yhtiöille mahdollisia voitonjakomenettelyjä ja pääoman nostomahdollisuuksia. Vastauksista kävi ilmi, että avoimen yhtiön valintaa oli puoltanut myös se, että yrittäjiä on kaksi. Parissa vastauksessa avoimen yhtiön vahvuutena oli nostettu esille se, että avoimen yhtiön tietoja ei yhtä lailla joudu julkistamaan kuin esimerkiksi osakeyhtiön.

Kommandiittiyhtiön valintaa oli perusteltu vastauksissa perustajien lukumäärällä, perustamisen ja lopettamisen helppoudella sekä hallinnon ja kirjanpidon yksinkertaisuudella. Parissa vastauksessa kommandiittiyhtiön valintasyys oli kerrottu tuloksen ja liikevaihdon määrä (liikevaihdon kerrottiin olevan pieni, mutta tuloksen koosta ei ollut tarkempaa mainintaa). Niin ikään parissa vastauksessa oli verotus mainittu pääasialliseksi valintasyiksi.

Osakeyhtiön perustajien vastauksissa kävi useaan kertaan ilmi, että osakeyhtiön uskottavuus oli ollut merkittävä syy valita se yritysmuodoksi. Osakeyhtiön vahvuutena pidettiin myös selkeyttä; sitä, että yritys vastaa velvoitteistaan ja sitoumuksistaan, eikä tulos vaikuta yrittäjän omaan verotukseen. Monipuolisuus, yritysmuodon jalostuneisuus/lopullisuus ja se, että omistajia on useampia, nousivat yksittäisissä vastauksissa myös esille.

Avoimista kysymyksistä toisessa kysyttiin: ”Oletko ollut tyytyväinen yritysmuotovalintaasi? Miksi olet / miksi et?” Kaikista vastaajista 90 prosenttia oli ollut omaan yritysmuotovalintaansa tyytyväisiä. Tyytyväisyyttä ei ollut perusteltu kovin monisanaisesti, mutta perusteluina esiintyi jonkin verran ensimmäisessä avokysymyksessä esiin nostettuja seikkoja. Yritysmuotovalintaansa tyytymättömät vastaajat edustivat toiminimeä, avointa yhtiötä ja kommandiittiyhtiötä. Tyytymättömät toiminimen ja avoimen yhtiön perustajat eivät olleet tyytyväisiä verotukseen. Kommandiittiyhtiön perustanut tyytymätön vastaaja ei perustellut vastaustaan, mutta kertoi, että osakeyhtiö toimisi yhtiömuotona nykyään myös pienyrityksessä paremmin. Yksi osakeyhtiövastaaja kertoi myös vastauksessaan, ettei yhtiöverohyvityksen poistumisen jälkeen ole ollut enää yritysmuotoonsa yhtä tyytyväinen kuin aiemmin.

KUVIO 26. Prosentteina; mitä yritysmuotoja vastaajat eivät perustaisi.

Viimeisessä avoimessa kysymyksessä vastaajia pyydettiin kertomaan, mitä yritysmuotoa he eivät ainakaan perustaisi tai vaihtaisi yrityksensä oikeudelliseksi muodoksi ja perustelemaan, miksi. Kuviossa 26 on kuvattu vastausten prosenttiosuudet ryhmittäin. Vastaajista 18 prosenttia oli sellaisia, joissa mainittiin, ettei perustaisi toiminimeä. Myös sellaisia, jotka eivät perustaisi kommandiittiyhtiötä, oli 18 prosenttia. Osakeyhtiötä ei puolestaan perustaisi vastaajista 17 prosenttia ja avointa yhtiötä 15 prosenttia. Suuri osa vastaajista, yhteensä 32 prosenttia, oli joko sitä mieltä, että mikä tahansa yritysmuoto voi olla sopiva, ei osannut sanoa, oli ymmärtänyt kysymyksen väärin tai oli ilmoittanut perustavansa vain jonkun tietyn yritysmuodon jatkossakin.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Mitkä tekijät ovat merkittävimpiä yritysmuotoa valittaessa?

Tuloksista nähdään, että kaiken kaikkiaan yritysmuodon valintaan arvioituista asiakokonaisuuksista vaikuttivat eniten hallintotekijät ja vähiten toimintamuutosmahdollisuudet. Tästä voidaan päätellä, että yrittäjät ovat jo perustamisvaiheessa kiinnostuneita siitä, kuinka päivittäinen päätöksenteko hoituu ja kuinka paljon hallinto aiheuttaa heille lisätyötä esimerkiksi dokumentointivaatimusten kautta. Sen sijaan perustamisvaiheessa ei niinkään mietitä sitä, kuinka helposti perustettavan yritysmuodon muuntaminen toiseksi yritysmuodoksi tapahtuu ja mitä verovaikutuksia siitä aiheutuu. Lienee luonnollista, ettei yrittäjä yritystä perustaessaan myöskään järkein paljon mieti sitä, miten helppoa tai hankalaa yrityksen lopettaminen aikanaan tulee olemaan. Yksittäisistä kyselyssä arvioituista tekijöistä keskiarvoltaan kolme vaikuttavinta oli:

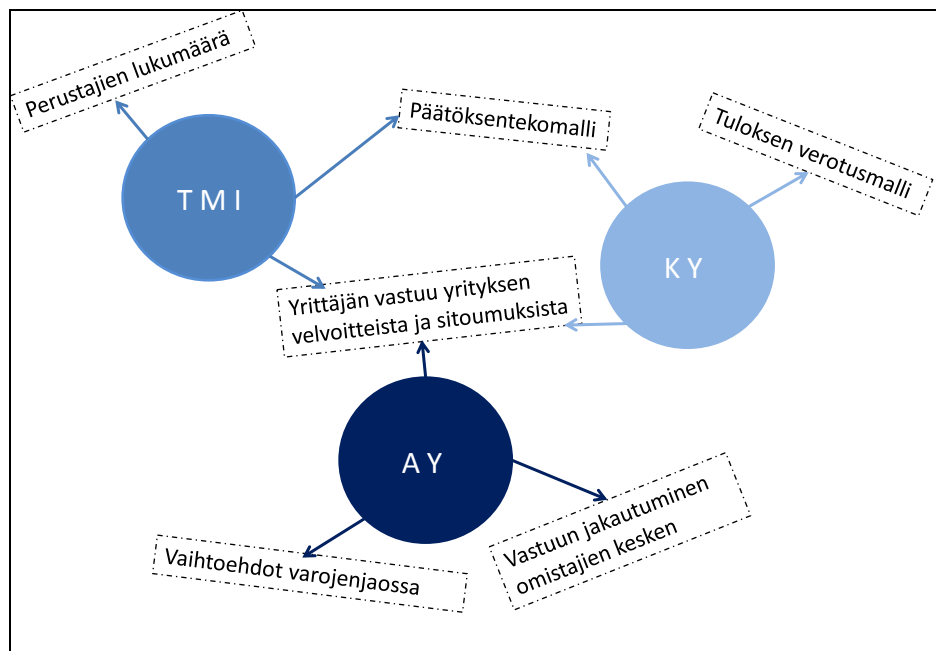
1. Päätöksentekomalli (vastausten keskiarvo 3,82)
2. Yrittäjän vastuu yrityksen velvoitteista ja sitoumuksista (3,78)
3. Vaihtoehdot varojenjaossa (3,28)

Yrittäjiä kiinnostaa siis jo perustamisvaiheessa se, miten yritysmuodossa on mahdollista toteuttaa päätöksenteko, mikä on yrittäjän vastuu yrityksen velvoitteista ja sitoumuksista sekä se, kuinka yrityksen tuottoja saa kotiutettua yrittäjän omaan käyttöön.

Kun tuloksia tarkastelee yritysmuotokohtaisesti käy ilmi, että eri yritysmuotoihin päätyneiden ihmisten yritysmuotovalinnassa eri asiat ovat olleet merkityksellisiä: Toiminimi- ja henkilöyhtiöyrittäjillä ovat vaikuttaneet hallintotekijät, kun osakeyhtiön yritysmuodokseen valinneilla verotus- ja varojenjakoaasiat ovat vaikuttaneet valintaan eniten. Tuloksista voitaisiin siis päätellä, että henkilöyhtiöihin tai yksityiseksi elinkeinonharjoittajaksi päätyneet ovat arvostaneet yrityksessä sitä, että heillä on toiminnassaan vastuu ja valta, mikä mahdollistaa itsenäisen ja sujuvan päätöksenteon. Osakeyhtiöön päätyneet ovat puolestaan pitäneet verotuskysymyksiä tärkeinä ja mahdollisesti halunneet, ettei yrityksen tulos vaikuta suoraan heidän

omaan verotukseensa. Vasta yrityksestä nostettavat varat vaikuttavat osakkaan henkilökohtaiseen verotukseen, jolloin esimerkiksi yrityksen satunnaisen tulokasvun seurauksena osakkaan tulot ja verot eivät nouse yhtä hurjaa vauhtia, kun varat on mahdollista jättää yhtiöön, jolloin ne vaikuttavat osakkaan verotukseen vasta niiden nostovaiheessa.

Etsittäessä kolme keskiarvon perusteella yritysmuodon valintaan eniten vaikuttanutta tekijää henkilöyhtiöiden ja yksityisen elinkeinonharjoittajan vastauksista, huomataan, että eniten vaikuttaneissa tekijöissä on näiden yritysmuotojen välillä yhteneväisyyksiä, kuten kuvio 27 osoittaa. Kaikilla yritysmuodoilla yrittäjän vastuu yrityksen velvoitteista ja sitoumuksista oli kolmen eniten vaikuttaneen joukossa. Lisäksi yksityistä elinkeinonharjoittajaa ja kommandiittiyhtiötä yhdistää vielä se, että molempien yritysmuotojen vastaajien mukaan päätöksentekomallilla on ollut paljon vaikutusta yritysmuotovalinnassa.

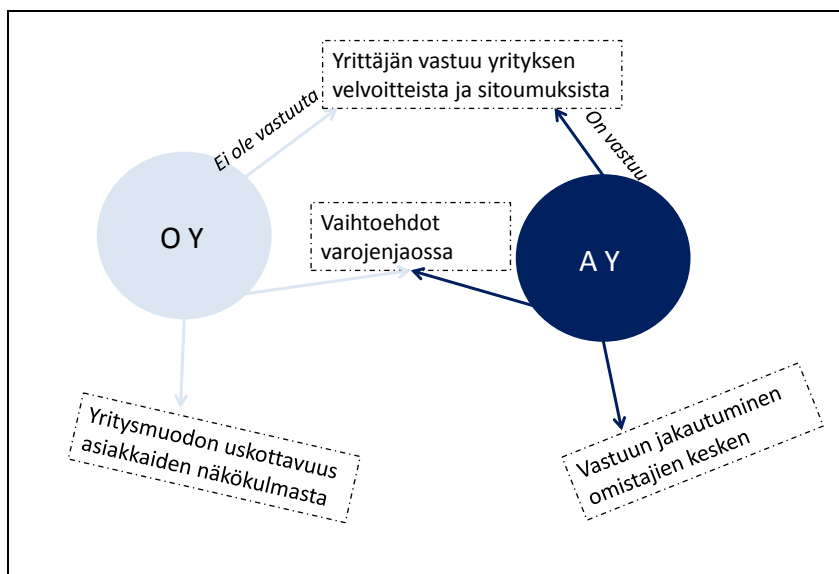

KUVIO 27. Yritysmuodon valintaan eniten vaikuttaneiden tekijöiden yhtenevyydet toiminimen, avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön välillä.

Erona toiminimien ja kommandiittiyhtiöiden vastauksissa on ollut se, että toiminimillä perustajien lukumäärä on ollut yksi kolmesta eniten vaikuttaneesta tekijästä yritysmuodon valinnassa ja kommandiittiyhtiöillä sen sijaan tuloksen verotusmalli. Nämä tekijät voivat olla merkittäviä mietittäessä eri yritysmuotojen suosiota. Mahdollisesti ihmiset, jotka haluavat yksinkertaisen päätöksentekomallin ja olla itse vastuussa yrityksen toimista, punnitsevat toiminimen ja kommandiittiyhtiön välillä ja päätyvät toiminimeen, jos ovat perustamassa yritystä yksin ja kommandiittiyhtiöön taas, jos haluavat jonkun mukaan toimintaan esimerkiksi äänettömän yhtiömiehen ominaisuudessa.

Avointa yhtiötä yhdisti toiminimen ja kommandiittiyhtiön kanssa yksi kolmesta eniten vaikuttaneesta tekijästä. Sen lisäksi avoimiin yhtiöihin päätyneille vaihtoehdot varojenjaossa ja vastuun jakautuminen omistajien kesken ovat olleet tärkeitä tekijöitä. Jos yrittäjä haluaa olla yrityksessä päätösvaltainen ja vastata asioista, mutta maksaa itselleen palkkaa, on hänen valittava toiminimen sijaan avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö. Jos yrittäjä lisäksi haluaa, että vastuu jakautuu myös jollekin toiselle, on valinta todennäköisesti avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, johon otetaan toinen vastuunalainen yhtiömies.

Osakeyhtiön valinneille yksittäisistä tekijöistä kolme eniten vaikuttanutta olivat yritysmuodon uskottavuus asiakkaiden näkökulmasta, yrittäjän vastuu velvoitteista ja sitoumuksista sekä vaihtoehdot varojenjaossa. Kaksi edellä mainituista oli myös avoimen yhtiön valinneiden yritysvalinnassa tärkeimpiä tekijöitä ja voitaneen kuvion 28 kuvaamalla tavalla ajatella, että yksi ratkaiseva ero siinä, miksi useimmat perustavat osakeyhtiön avoimen yhtiön sijaan on, että he eivät halua vastata yrityksen velvoitteista henkilökohtaisella omaisuudellaan. Myös sellaiset, joille yritysmuodon uskottavuudella on merkitystä, perustavat herkemmin osakeyhtiön kuin avoimen yhtiön.

KUVIO 28. Yritysmuodon valintaan eniten vaikuttaneiden tekijöiden yhtenevyydet avoimen yhtiön ja osakeyhtiön välillä.

Niin perustamis-, hallinto-, verotus- ja verojenjako- kuin toimintamuutostekijöiden vaikutusten arvioinneista näkee, että henkilöyhtiöiden antamat numeroarviot tekijöiden vaikuttavuudesta ovat monessa kohden keskenään samankaltaisia. Yksityiset elinkeinonharjoittajat ja osakeyhtiöinä vastanneet poikkeavat toistensa arvioinneista ja ovat arvioineet asioiden painoarvon omalla tavallaan, mutta kumpikin näistä yhtiömuodoista on myös joissain kohden lähellä henkilöyhtiöiden antamia arvioita, esimerkiksi perustamistekijöistä toiminimi, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö arvioineet perustamiskustannusten vaikuttaneen yritysmuodon valintaan jonkin verran ja osakeyhtiövastaajat vain vähän. Verotus- ja varojenjakotekijöissä osakeyhtiö, avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö taas ovat arvioineet, että varojenjakovaihtoehdot ovat vaikuttaneet jonkin verran/paljon yritysmuotovalintaan, kun toiminimet eivät ole kokeneet sen vaikuttaneen niin paljon. Tämä kuvastaa sitä, että tiettyjen tekijöiden kohdalla yritysmuodoissa on samankaltaisuuksia ja yritysmuotoa valitessa ei tuijoteta vaan yhtä ominaisuutta, vaan valinta on useampien eri tekijöiden summa. Loppupelissä jokin yksittäinen tekijä voi kuitenkin ratkaista sen, päätyykö yrittäjä valitsemaan esimerkiksi osakeyhtiön vai kommandiittiyhtiön, jos molemmat yritysmuodot edustavat yrittäjälle tärkeitä ominaisuuksia.

Miksi osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinonharjoittaja ovat kommandiittiyhtiötä ja avointa yhtiötä käytetympiä yritysmuotoja?

Avokysymysten vastauksissa kunkin yritysmuodon valintaa oli perusteltu joillain yritysmuodon ominaisuuksilla, eikä pelkästään niiden perusteella pystytä antamaan vastausta siihen, miksi osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinonharjoittaja ovat kommandiittiyhtiötä ja avointa yhtiötä käytetympiä yritysmuotoja. Kyselyn perustamis-, hallinto-, verotus- ja verojenjako- ja toimintamuutostekijöiden vaikuttavuuden arvioinnin ja avokysymysten yhteissummana pystytään kuitenkin muodostamaan joitain johtopäätöksiä, jotka selittävät yritysmuotojakaumaa.

Vastausten perusteella osakeyhtiö valitaan yhtiömuodoksi silloin, kun yritysmuodon on oltava asiakkaiden silmissä uskottava. Vielä oleellisempi syy siihen, miksi osakeyhtiö valitaan avoimen ja kommandiittiyhtiön sijaan on se, että osakeyhtiö on itsenäinen oikeushenkilö, joka vastaa omista velvoitteistaan. Tämä tuo turvallisuutta, myös tapauksissa, joissa omistajia on useampia, sillä osakeyhtiössä kunkin osakkaan vastuu rajoittuu vain sijoitetun pääoman määrään. Osakeyhtiön perustajille oli yhteistä se, että he pitivät perustamiskustannuksia ja perustamis- sekä lopettamistoimien määrää tai monimutkaisuutta toisarvoisena, mikä viittaisi osaltaan siihen, että nopealla aikataululla ja pienellä budjetilla toimivat eivät valitse osakeyhtiötä yritysmuodokseen. Suurin osa heistä päätynee sen sijaan toimimineen.

Sekä yksityisten elinkeinonharjoittajien avointen kysymysten vastauksissa että yritysmuodon valintaan vaikuttavien tekijöiden arvioinnissa nousi päälimmäiseksi helppous ja edullisuus. Pienellä budjetilla liikkeelle lähtevät eivät halua, että perustamisesta, hallinnosta ja lopettamista aiheutuu lisäkustannuksia tai ylimääräistä dokumentointia, vaan kaiken on tapahduttava helposti, minkä yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiminen mahdollistaa. Yksityisten elinkeinonharjoittajien mukaan varojenjakoon ei tarvita monia vaihtoehtoja ja vastuun jakaminen jonkun toisen kanssa ei ole oleellista.

Sellaiset, jotka kaipaavat yksityisen elinkeinonharjoittajan tapaan helppoutta, mutta toivovat varojenjakovaihtoehtoja ja haluavat jakaa yrittäjyyden jonkun toisen henkilön kanssa, valitsevat avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön. Koska avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä on osakeyhtiöitä ja yksityisiä elinkeinonharjoittajia vähemmän voisi siis ajatella, että tällaisia ihmisiä on ylipäättään vähemmän. Lisäksi avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyhtiöitä edustaneiden vastauksissa kävi ilmi, että osakeyhtiö voisi olla varteenotettava yritysmuoto, mikäli toiminta olisi laajempaa. Tästä voisi päätellä, että avoimien yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden määrään saattaa vaikuttaa pienentävästi se, että niitä muutetaan osakeyhtiöiksi toiminnan kasvaessa.

Viimeisen avoimen kysymyksen vastaukset myös saattavat hieman selittää näiden yritysmuotojen vaisua suosiota: jotkut vastaajat pelkäsivät nimenomaan sitä, että huonossa taloustilanteessa lähtee *”tuhkatkin pesästä ja housutkin jalasta”*, toiset taas myönsivät, etteivät tunne kyseisiä yritysmuotoja ja siksi eivät perustaisi niitä.

Vaikka tulosten perusteella pystytään esittämään edellä kerrottuja johtopäätöksiä yksittäisistä tekijöistä, joista jakauma osakeyhtiöiden, yksityisten elinkeinonharjoittajien ja henkilöyhtiöiden välille on mahdollisesti muodostunut, tehty tutkimus tukee ennen kaikkea sitä tosiasiaa, että yritysmuodon valinnassa on monta liikkuvaa osaa ja hyvin monen eri tekijän summana yrittäjä valitsee itselleen sillä hetkellä parhaalta tuntuvan yritysmuodon.

8 YHTEENVETO

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin neljää yritysmuotoa ja niiden lukumääristä muodostunutta jakaumaa. Tutkittavat yritysmuodot olivat yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö ja osakeyhtiö. Tutkimuksen tavoitteena oli löytää vastaus kahteen päätutkimuskysymykseen: Mitkä tekijät ovat merkittävimpiä yritysmuotoa valittaessa? Miksi osakeyhtiö ja yksityinen elinkeinonharjoittaja ovat kommandiittiyhtiötä ja avointa yhtiötä käytetympiä yritysmuotoja?

Tutkimus sisälsi teoriaosuuden ja empiirisen osuuden. Teoriaosuus koostui viidestä luvusta, joista ensimmäinen oli tutkimuksen johdanto ja sen jälkeen omina lukuinaan käsiteltiin yrityksen perustaminen, hallinto, verotus ja varojenjako sekä toimintamuutokset. Luvuissa perehdyttiin niiden otsikoiden mukaisiin tekijöihin kunkin tutkimukseen valitun yritysmuodon osalta. Empiirisessä osuudessa tehtiin yrittäjille kvantitatiivinen kysely, jonka toteuttamisesta ja tuloksista kirjoitettiin kuudennessa luvussa. Kyselyn tuloksista muodostetut johtopäätökset selitettiin olennaisilta osin luvussa seitsemän.

Tutkimuksen validiteettia ja reliabiliteettia arvioitaessa voidaan todeta, että tutkimus on toteutettu tutkijan kykyjen puitteissa mahdollisimman perusteellisesti. Tutkimuksen kyselylomakkeen sisältö vastausvaihtoehtoineen ja sanamuotoineen on harkittu ja tehty objektiivisesti, teoriaosuutta hyödyntäen. Kyselylomakkeen ei kriittisesti arvioiden koeta sisältävän validiutta heikentäviä kohtia. Validiteettia parantaa se, että kysely on ollut anonyymi ja verkkokyselyssä tutkijan läsnäolo tai kysymysten painotusten muuttumisen riski eivät ole olleet vaikuttamassa vastaajiin. Esitetyt päätelmät ja johtopäätökset perustuvat kerätyistä tutkimustuloksista saatuihin tietoihin ja kysely on mitannut tutkimuksen kannalta oikeita asioita, jolloin mittaristo on ollut myös validi.

Kvantitatiivisen tutkimuksen reliabiliteettiin sisältyvät stabiliteetti ja konsistenssi. Stabiliteetti tarkoittaa mittarin pysyvyyttä ajassa ja konsistenssi sen yhtenäisyyttä. (Hiltunen 2009,9.) Molemmat tekijät olisi mielenkiintoista testata tutkimuskierrolla ja suuremmalla otoskoolla kuin mikä tutkimuksessa saavutettiin, mutta näiden mahdollisuuksien puuttuessa joudutan reliabiliteetti arvioimaan muuten.

Hyvä reliabiliteetti toteutui tutkimuksessa yksiselitteisten ja ymmärrettävien kysymysten, johdonmukaisuuden ja selkeän mittariston kautta. Tutkimuksen pieni otoskoko ja vastausprosentti aiheuttavat sen, että tutkimuksen yksityiskohtaisia tuloksia ei voida reliabelisti yleistää koko perusjoukkoon, vaan tietojen täytyy ajatella olevan suuntaa-antavia.

Tutkimustulokset ovat vastanneet omaa mieltäni askarruttaneeseen kysymykseen ja koen oppineeni uusia asioita tutkimusta tehdessäni. Tutkimus voisi palvella henkilöitä, jotka ovat perustamassa yrityksiä tai sellaisia asiantuntijoita, jotka auttavat heitä yritysten perustamisessa. Edellä mainitut tahot voisivat saada työn teoriaosuudesta hyvää pohjatietoa. Tilasto- ja tutkimustulokset puolestaan voivat antaa uusia näkökulmia siihen, mitkä asiat todella vaikuttavat yritysmuodon valintaan ja mitä kaikkea ehkä kannattaisi ottaa huomioon yritysmuodon valinnassa.

Jatkotutkimusaiheena olisi mielenkiintoista tarkastella muidenkin taustatekijöiden kuin yritysmuodon vaikutusta siihen, mitkä tekijät yritysmuodon valintaan eniten vaikuttavat. Yritysten tutkiminen esimerkiksi maakunnittain tai koon mukaan voisi tulla kyseeseen. Samaan aihepiiriin liittyen olisi mielenkiintoista myös testata yrittäjien tietoutta omasta yritysmuodostaan tai muista yritysmuodoista ja selvittää, onko yrittäjillä ylipäättään aikaa ja kiinnostusta perehtyä asioihin, jotka säätelevät koko heidän liiketoimintaansa, mutta jotka usein jäävät taka-alalle ja kirjanpitäjän kontolle.

LÄHTEET

Painetut lähteet ja e-kirjat

Blomqvist, A., Malmivaara, T. 2016. Osakeyhtiön varojenjakso ja verotus. E-kirja 1. painos. Helsinki: Talentum Media Oy

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. painos. Helsinki: Edita Publishing Oy

Hynninen, H., Raatikainen, P. 2012 Yrityksen asiakirjat - ohjeet, mallit ja käytäntö. E-kirja 1. painos. Helsinki: Talentum Media Oy

Ilmoniemi, M., Järvensivu, P., Kyläkallio, K., Parantainen, J. & Siikavuo, J. 2009. Uuden yrittäjän käsikirja. E-kirja 2. uudistettu painos. Helsinki: Talentum Media Oy

Immonen, R., Nuolima, R. 2017. Osakeyhtiöoikeuden perusteet. E-kirja 3. uudistettu painos. Helsinki: Talentum Media Oy

Immonen, R. 2015. Yritysjärjestelyt. E-kirja 6. uudistetusta painoksesta. Helsinki: Talentum Media Oy

Koski, P., Sillanpää M. 2016. Yhtiöoikeus. Helsinki: Talentum Media Oy (Teos on ilmestynyt irtolehtikansiona vuosina 1988–2016)

Kukkonen, M. Walden, R. 2015. Elinkeinoverolaki käytännössä. E-kirja, 3. uudistettu painos. Helsinki: Talentum Media Oy

Ossa, J. 2017. Taloushallinnon verolait. E-kirja 2. uudistettu painos. Helsinki: Talentum Media Oy

Tomperi, S. 2014. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 26. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy

Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. 2. painos. Jyväskylä: PS-kustannus

Villa, S., Airaksinen, M., Bärlund, J., Jauhiainen, J., Kaisanlahti, T., Knuts, M., Kuoppamäki, P., Kymäläinen, S., Mähönen, J., Pihlajarinne, T., Raitio, J., Rissanen, K., Viitanen, K., Wilhelmsson, T. 2014. Yritysoikeus. E-kirja 3. painos. Helsinki: Talentum Media Oy

Villa, S., Ossa, J. 2017. Henkilöyhtiöt ja verotus. E-kirjan 1.painos. Helsinki: Alma Talent Oy

Elektroniset lähteet

Heikkilä, T., Edita Publishing Oy. 2014. Tutkimustuki. Kvantitatiivinen tutkimus: Yli 200 dian kooste kvantitatiivisesta tutkimusprosessista ja sen tärkeimmistä vaiheista useiden esimerkkien elävöittämänä [viitattu 9.3.2017]. Saatavissa: <http://www.tilastollinentutkimus.fi/tutkimustuki.html>

Hiltunen, L. Jyväskylän Yliopisto. 2009. Valideetti ja reliabiliteetti [viitattu 13.4.2017]. Saatavissa: http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf

Keskuskauppakamari 2016. Päivitetty asialuettelo hyvän hallinnoinnin kehittämiseksi listaamattomissa yrityksissä [viitattu 18.3.2017]. Saatavissa: <http://kauppakamari.fi/2016/04/07/paivitetty-asialuettelo-hyvan-hallinnoinnin-kehittamiseksi-listaamattomissa-yrityksissa/>

Korttila, A-M., Nevalainen, J. 2010. Toiminimi, henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö Yritysmuodon valintaan vaikuttavat tekijät [viitattu 18.2.2017]. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/13251/OPINNAYTETYO.pdf?sequence=1>

Osuustoimintakeskus. 2017. Osuuskunta yritysmuotona [viitattu 18.3.2017]. Saatavissa: <http://www.osuustoimintakeskus.net/osuuskuntayrittajaksi/osuuskunta-yritysmuotona/>

Patentti- ja rekisterihallitus, PRH 2017 a. Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä [viitattu 18.2.2017]. Saatavissa:

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>

Patentti- ja rekisterihallitus, PRH 2017 b. Tilastoa rekisteröidyistä uusista yrityksistä [viitattu 18.2.2017]. Saatavissa:

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/rekisteroidytyritykset.html>

Patentti- ja rekisterihallitus, PRH 2017 c. Yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoitus [viitattu 25.2.2017]. Saatavissa:

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/perustaminen.html>

Patentti- ja rekisterihallitus, PRH 2016 a. Osakeyhtiön perustamisilmoitus [viitattu 25.2.2017]. Saatavissa:

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen.html>

Patentti- ja rekisterihallitus, PRH 2016 b. Avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön perustamisilmoitus [viitattu 25.2.2017]. Saatavissa:

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/avoinyhtiojaky/perustaminen.html>

Salo, I. 2014. Aloittavan pk-yrityksen yhtiömuodon valinta [viitattu 18.2.2017] Saatavissa:

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/79246/Salo_Ilona.pdf?sequence=1

Tilastokeskus, STAT 2014. Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten lukumäärä vuosina 1995–2013 oikeudellisen muodon mukaisesti [viitattu 18.2.2017]. Saatavissa:

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_yri_aly/120_aly_tau_102_fi.px/table/tableViewLayout1/?rxid=17d2a185-12b2-4503-b884-63fe7678e80

Tilastokeskus, STAT 2017. Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten lukumäärä vuodesta 2013 oikeudellisen muodon mukaisesti [viitattu 18.2.2017]. Saatavissa:

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_yri_aly/003_aly_tau_102.px/table/tableViewLayout1/?rxid=4d73f10e-4be7-4b4f-b1cb-3b470fcaa342

Työ- ja elinkeinoministeriö 2017 a. Yritys-suomi: Yritysmuodot [viitattu 25.2.2017]. Saatavissa: <https://yrityssuomi.fi/yritysmuodot>

Työ- ja elinkeinoministeriö 2017 b. Yritys-suomi: Osakeyhtiön hallinto ja toimitukset [viitattu 25.2.2017]. Saatavissa: <https://www.yrityssuomi.fi/selkosialto/osakeyhtion-hallinto-ja-toimielimet>

Suomen Yrittäjät 2016 a. Henkilöyhtiöiden verotus [viitattu 25.2.2017]. Saatavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/kommandiittiyhtio-317662>

Suomen Yrittäjät 2016 b. Tiedote Suomen Yrittäjien hallitus: Yrittäjävähennyksessä kyse yritysmuotojen tasavertaisuudesta [viitattu 18.3.2017]. Saatavissa: <https://www.yrittajat.fi/tiedotteet/543921-suomen-yrittajien-hallitus-yrittajavahennyksessa-kyse-yritysmuotojen>

Suomen Yrittäjät 2014. Toiminimi eli yksityinen elinkeinonharjoittaja [viitattu 25.2.2017]. Saatavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/toiminimi-eli-yksityinen>

Verohallinto 2013. Yle-vero –yhteisöt [viitattu 4.3.2017]. Saatavissa: https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Yhdistys_ja_saatio/Maksaminen/Ylevero

Verohallinto 2015. Tuloverotus –osakeyhtiö ja osuuskunta [viitattu 4.3.2017]. Saatavissa: https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta/Tuloverotus

Verohallinto 2016 a. Tuloverotus – avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö [viitattu 4.3.2017]. Saatavissa: https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ ja_ kommandiittiyhtio/Tuloverotus

Verohallinto 2016 b. Yritysmuodon muutos –osakeyhtiö ja osuuskunta [viitattu 4.3.2017]. Saatavissa: [https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ ja_ osuuskunta/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos_osakeyhtio_ ja_ osuus\(9639\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ ja_ osuuskunta/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos_osakeyhtio_ ja_ osuus(9639))

Verohallinto 2016 c. Yritysmuodon muutos [viitattu 4.3.2017]. Saatavissa: [https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ ja_ kommandiittiyhtio/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos\(9858\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ ja_ kommandiittiyhtio/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos(9858))

Verohallinto 2016 d. Yritysmuodon muutos [viitattu 4.3.2017]. Saatavissa: [https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ ja_ ammatinharjoittaja/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos\(9865\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_ yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ ja_ ammatinharjoittaja/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos(9865))

Verohallinto 2016 e. Vahvistettu tappio ja omistajanvaihdos [viitattu 28.4.2017]. Saatavissa: https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Vahvistettu_tappio_ ja_ omistajanvaihdos

Lait

Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 1988/389

Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta 1919/199

Laki elinkeinotulon verottamisesta 1968/360

Osakeyhtiölaki 2006/624

Kirjanpitolaki 1997/1336

Tuloverolaki 1992/1535

Suulliset lähteet

Renvall, M. 2017. VS: Kysymys yritysten lukumääristä. Tilastokeskuksen yritysrekisterikeskuksen kannanotto PRH:n ja tilastokeskuksen yritystilastojen eroihin. Sähköpostiviesti. Vastaanottaja Laurell, L. Lähetetty 20.2.2017.

LIITTEET

LIITE 1. Kyselylomake

Kysely yritysmuodon valintaan vaikuttaneista tekijöistä

Taustatiedot

*Mikä on yrityksesi oikeudellinen muoto? **

- ☐ Yksityinen elinkeinonharjoittaja (TMI)
- ☐ Avoin yhtiö (AY)
- ☐ Kommandiittiyhtiö (KY)
- ☐ Osakeyhtiö (OY)

*Mikä on yrityksesi päätoimiala? **

Vaihtoehdot ja toimialojen numeroinnit ovat toimialaluokituksen (TOL 2008) pääluokkia, valitse yrityksesi toimialan mukainen pääluokka tai lähin vastaava

- ☐ Maatalous, metsätalous, kalatalous (01-03)
- ☐ Kaivostoiminta, louhinta (05-09)
- ☐ Teollisuus (10-33)
- ☐ Sähköhuolto, kaas- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (35)
- ☐ Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto, muu ympäristön puhtaanapito (36-39)
- ☐ Rakentaminen (41-43)
- ☐ Tukkukauppa, vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus (45-47)
- ☐ Kuljetus, varastointi (49-53)
- ☐ Majoitustoiminta, ravitsemistoiminta (55-56)
- ☐ Informaatio, viestintä (58-63)
- ☐ Rahoitustoiminta, vakuutustoiminta (64-66)
- ☐ Kiinteistöalan toiminta (68)

- ☐ Ammatillinen, tieteellinen, tekninen toiminta (69-75)
- ☐ Hallintotoiminta, tukipalvelutoiminta (77-82)
- ☐ Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus (84)
- ☐ Koulutus (85)
- ☐ Terveyspalvelut, sosiaalipalvelut (86-88)
- ☐ Taiteet, viihde, virkistys (90-93)
- ☐ Muu palvelutoiminta (94-96)
- ☐ Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön (97-98)
- ☐ Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta (99)

*Milloin yrityksesi on perustettu? **

- ☐ 2010-2017
- ☐ 2000-2009
- ☐ 1990-1999
- ☐ 1980-1989
- ☐ 1970-1979
- ☐ 1960-1969
- ☐ 1950-1959
- ☐ 1940-1949
- ☐ 1930-1939
- ☐ 1920-1929
- ☐ 1910-1919
- ☐ 1900-1909
- ☐ 1899 tai aiemmin

*Perustajien lukumäärä? **

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5 tai enemmän

*Asemasi yrityksessä? **

*Onko yritys perustettu päätoimista vai sivutoimista yrittämistä varten? **

☐ päätoimista

☐ sivutoimista

Yritysmuodon valintaan vaikuttaneet tekijät

Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikuttivat yritysmuotovalintaasi?

Arvioi asteikolla: 1=ei ollenkaan / 2=vähän / 3=jonkin verran / 4=paljon / 5=erittäin paljon

*Perustaminen **

1

2

3

4

5

Perustamiskustannukset

Vaadittavan alkupääoman määrä

Perustamistoimet

esim. perustamisasiakirjojen määrä, rekisteröintien pakollisuus..

Perustajien lukumäärä

Rahoituksen saatavuus

Yritysmuodon uskottavuus asiakkaiden näkökulmasta

Hallinto *

1 2 3 4 5

Yrittäjän vastuu yrityksen velvoitteista ja sitoumuksista
Vastuun jakautuminen omistajien kesken, jos omistajia useita
Päätöksentekomalli *esim. useita toimielimiä tai vain yrittäjä itse*
Päätöksenteon dokumentointivaatimukset
Tilinpäätöstietojen julkistamisvaatimukset

Verotus ja varojen jako *

1 2 3 4 5

Tuloksen verotusmalli
Tappioiden hyödynnettävyys
Vaihtoehdot varojenjaossa
Varojenjaon verotus/verottomuus
Kirjanpidolliset tuloksensääätelykeinot

Toimintamuutosmahdollisuudet *

1 2 3 4 5

Mahdollisuus muuttaa yritysmuotoa ilman veroseuraamuksia
Lopettamistoimet
esim. pakollinen selvitysmenettely tai pelkkä lopettamisilmoitus

Yhteenveto

*Miksi päädyit valitsemaan toiminnallesi kyseisen yritysmuodon? (3 pääasiallista syytä, joko edellisistä tai muita syitä) **

*Oletko ollut tyytyväinen yritysmuotovalintaasi? Miksi olet / miksi et? **

*Mitä yritysmuotoa (tmi, ay, ky, oy) et ainakaan valitsisi, jos perustaisit uuden yrityksen tai vaihtaisit yrityksesi oikeudellista muotoa? Miksi? **

Kysely yritysmuodon valintaan vaikuttaneista tekijöistä

Taustatiedot

Mikä on yrityksesi oikeudellinen muoto? *

- ☐ Yksityinen elinkeinonharjoittaja (TMI)
- ☐ Avoin yhtiö (AY)
- ☐ Kommandiittiyhtiö (KY)
- ☐ Osakeyhtiö (OY)

Mikä on yrityksesi päätoimiala? *

Vaihtoehdot ja toimialojen numeroinnit ovat toimialaluokituksen (TOL 2008) pääluokkia, valitse yrityksesi toimialan mukainen pääluokka tai lähin vastaava

-- valitse tästä --

Milloin yrityksesi on perustettu? *

-- valitse tästä --

Perustajien lukumäärä? *

-- valitse tästä --

Asemasi yrityksessä? *

Onko yritys perustettu päätoimista vai sivutoimista yrittämistä varten? *

- ☐ päätoimista
- ☐ sivutoimista

Yritysmuodon valintaan vaikuttaneet tekijät

Kuinka paljon seuraavat tekijät vaikuttivat yritysmuotovalintaasi?

Arvioi asteikolla: 1=ei ollenkaan / 2=vähän / 3=jonkin verran / 4=paljon / 5=erittäin paljon

Perustaminen *

	1	2	3	4	5
Perustamiskustannukset	☐	☐	☐	☐	☐
Vaadittavan alkupääoman määrä	☐	☐	☐	☐	☐
Perustamistoimet esim. perustamisasiakirjojen määrä, rekisteröintien pakollisuus..	☐	☐	☐	☐	☐
Perustajien lukumäärä	☐	☐	☐	☐	☐
Rahoituksen saatavuus	☐	☐	☐	☐	☐
Yritysmuodon uskottavuus asiakkaiden näkökulmasta	☐	☐	☐	☐	☐

Hallinto *

	1	2	3	4	5
Yrittäjän vastuu yrityksen velvoitteista ja sitoumuksista	☐	☐	☐	☐	☐
Vastuun jakautuminen omistajien kesken, jos omistajia useita	☐	☐	☐	☐	☐
Päätöksentekomalli esim. useita toimielimiä tai vain yrittäjä itse	☐	☐	☐	☐	☐
Päätöksenteon dokumentointivaatimukset	☐	☐	☐	☐	☐
Tilinpäätöstietojen julkistamisvaatimukset	☐	☐	☐	☐	☐

Verotus ja varojenjakso *

	1	2	3	4	5
Tuloksen verotusmalli	☐	☐	☐	☐	☐
Tappioiden hyödynnettävyys	☐	☐	☐	☐	☐
Vaihtoehdot varojenjaossa	☐	☐	☐	☐	☐
Varojenjaon verotus/verottomuus	☐	☐	☐	☐	☐
Kirjanpidolliset tuloksensääätelykeinot	☐	☐	☐	☐	☐

Toimintamuutosmahdollisuudet *

	1	2	3	4	5
Mahdollisuus muuttaa yritysmuotoa ilman veroseuraamuksia	☐	☐	☐	☐	☐
Lopettamistoimet esim. pakollinen selvitysmenettely tai pelkkä lopettamisilmoitus	☐	☐	☐	☐	☐

Yhteenveto

Miksi päädyit valitsemaan toiminnallesi kyseisen yritysmuodon? (3 pääasiallista syytä, joko edellisistä tai muita syitä) *

Oletko ollut tyytyväinen yritysmuotovalintaasi? Miksi olet / miksi et? *

Mitä yritysmuotoa (tmi, ay, ky, oy) et ainakaan valitsisi, jos perustaisit uuden yrityksen tai vaihtaisit yrityksesi oikeudellista muotoa? Miksi? *

Lähetä